Grote Atlas van de Verenigde Oost-Indische Compagnie
Comprehensive Atlas of the Dutch United East India Company

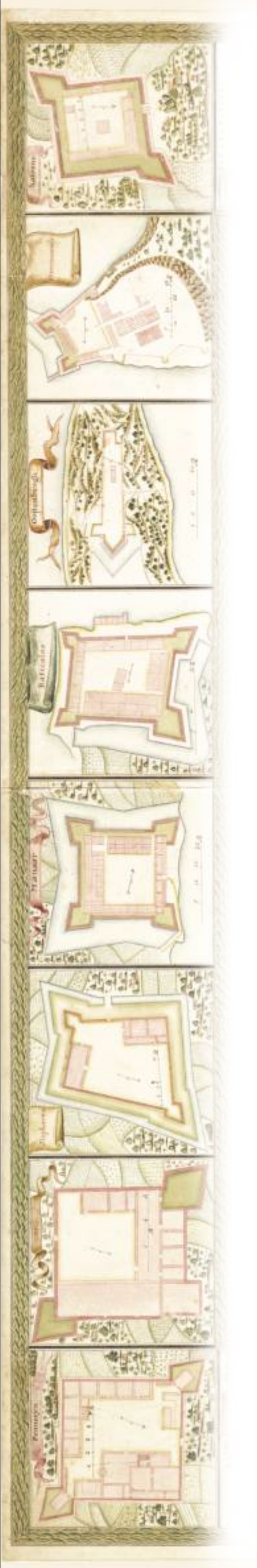

..... III Ceylon: kaarten, plattegronden en topografische tekeningen, 1590-1796
III Ceylon: maps, plans and topographical drawings, 1590-1796

..... De Oostkust / The East Coast

340 C.F. Reimer, [1785] :
N:o 5. / Platte Grond van de Hoofd-Poort, L, met derzelver Voorgragt, / Ophaalbrug, enz [...].
N:o 5. / Plan of the Main Gate, L, with its Outer Moat, / Drawbridge, etc. [...].

341 [Johan Georg Fornbauer, Willem Löwe, De la Goupillière, 1787] :
Plan / van / Trinconomale / Tot de Verbeteringen die zonder Uitstel daraan / gedaan te worden dienen.
Plan / of / Trincomalee / For the Improvements to the same which need to be / carried out without Delay.

341 [Johan Georg Fornbauer, Willem Löwe, De la Goupillière, 1787] :
Plan / van / Trinconomale / Tot de Verbeteringen die zonder Uitstel / daraan gedaan te worden dienen.
Plan / of / Trincomalee / For the Improvements to the same which need to / be carried out without Delay.

342 [Johan Georg Fornbauer, Willem Löwe, De la Goupillière, 1787] :
Profil / van / Trinkonomale.
Profile / of / Trincomalee.

342 C.F. Reimer, 1787 :
Plan en Profils / behoorende tot de Bemerkingen over 't project der Heeren Ingenieurs / Fornbauer, Loewe en de la Goupilliere, om Trinkonomale vooreerst / tegen een Coup de Main te verzekeren, d:d: 16. August:s A:o 1787.
Plan and Profiles / as appended to the Comments regarding the project by the Gentlemen Engineers / Fornbauer, Loewe and de la Goupilliere, for the provisionary safeguarding of Trincomalee / against a Surprise Attack, d:d: the 16th of August A:o 1787.

343 De la Lustrière, 1787 :
Plan du Fort de Trinquemale / Et de ses Defenses Relatives / Aux Projets de 1787.
Plan van het Fort van Trincomalee / En van zijn Verdedigingswerken Behorend / Bij de Projecten van 1787.
Plan of the Fort of Trincomalee / And of its Defences Relating / To the Projects of 1787.

344 De la Lustrière, 1787 :
Plan du Fort / de / Trinquemale / Relatif aux Pr[o]jets de 1787.
Plan van het Fort / van / Trincomalee / Behorend bij de Projecten van 1787.
Plan of the Fort / of / Trincomalee / Relating to the Projects of 1787.

345 De la Lustrière, 1787 :
Plan du Fort / de / Trinquemale / Relatif au Projet de 1787.
Plan van het Fort / van / Trincomalee / Behorend bij het Project van 1787.
Plan of the Fort / of / Trincomalee / Relating to the Project of 1787.

344-345 De la Lustrière, 1787 :
Profil sur la ligne 1.2.3.4.5. A.B.
Profiel volgens de lijn 1.2.3.4.5. A.B.
Profile according to the line 1.2.3.4.5. A.B.

346-347 [De la Lustrière, De la Goupillière, 1787] :
[Profielen AB, CD en GH van het fort en de geprojecteerde verdedigingswerken te Trincomalee].
[Profiles AB, CD and GH of the fort and the projected fortifications at Trincomalee].

346-347 [De la Lustrière, De la Goupillière, 1787] :
[Profielen EF, IK, LM, NO en PQ van het fort en de geprojecteerde verdedigingswerken te Trincomalee].
[Profiles EF, IK, LM, NO and PQ of the fort and the projected fortifications at Trincomalee].

346 C.F. Reimer, 1787 :
L. Bevat vier der voornaamste Coupes van't Project van / Vernieuwing van Trinconomale, door de Heer de la Lustrière [...].
L. Contains four of the principal Cross-Sections in the Project for the / Renewal of Trincomalee, by Mr. de la Lustrière [...].

347 C.F. Reimer, 1787 :
I. [Twee profielen naar het project voor Trincomalee door De la Lustrière].
I. [Two profiles according to the project for Trincomalee by De la Lustrière].

Deel 5.2 / Part 5.2

348 C.F. Reimer, 1787 :
K. / Copy Hoofdproject-Plan, van / Trinkonomale, volgens 't Ontwerp van den Heer, de la / Lustrière; tot beter Onderzoek daarvan vergroot en gedetailleerd.
K. / Copy of the Main Project Plan, of / Trincomalee, according to the Design by Mr. de la / Lustrière; enlarged and detailed for the purpose of a more thorough Investigation.

349 C.J. van de Graaff, 1787 :
N:o I.A / Project op 't voorname / Front voor 't Fort Trinconomale.
N:o I.A / Project on the main / Front of the Fort of Trincomalee.

349 C.J. van de Graaff, 1787 :
N:o III.C / Project op het voorname / Front van Attaque voor / het Fort Trinconomale.
N:o III.C / Project on the main / Front of Attack of / the Fort of Trincomalee.

350 C.J. van de Graaff, 1787 :
N:o II.B / Project op het voorname / Front van Attaque voor 't Fort / Trinconomale.
N:o II.B / Project on the main / Front of Attack of the Fort of / Trincomalee.

350 C.J. van de Graaff, 1787 :
N:o IV.D / Project op het voorname Front / van Attaque voor 't Fort / Trinconomale.
N:o IV.D / Project on the main Front / of Attack of the Fort of / Trincomalee.

350 [Anoniem/Anonymous, 1795-1805] :
[Plan de Trinkonomale avec un Projet de Fortification].
[Plan van Trincomalee met een Vestingbouwproject].
[Plan of Trincomalee with a Fortification Project].

351 P.J. Tency, [1790] :
Situatie Plan, / der Forten Trinkonomale en Oostenburg [...].
Situation Plan, / of the Forts of Trincomalee and Oostenburg [...].

352 P.J. Tency, 1790 :
Situatie Plan, / van 't / Fort, Trinkonomale [...].
Situation Plan, / of the / Fort, of Trincomalee [...].

353 G.E. Schenk, [1790] :
Algemeen-Plan / van een Project tot Verbeetering der Vestingwercken / van / Trinkonomale [...].
General Plan / of a Project for the Improvement of the Fortifications / of / Trincomalee [...].

354 P. Elias, [1790] :
Hoofdplan / van een Project tot Verbeetering der Vestingwerken / van / Trinkonomale [...].
Main Plan / of a Project for the Improvement of the Fortifications / of / Trincomalee [...].

354-355 P. Elias, [1790] :
Profils en Coupes; / Behoorende tot het Project ter Versterking van Trinkonomale [...].
Profiles and Cross-sections; / as Appended to the Project for the Fortification of Trincomalee [...].

355 J.F. Reitz, 1790 :
Passage / Beoosten en Bewesten 't Compagnies Eiland / en bekwame kielplaats / in de baay van Trinconomale [...].
[The] Passages / to the East and to the West of Company's Island / and [its] convenient careening yard in the bay of Trincomalee [...].

356 [Anoniem/Anonymous, 1785] :
Kiel-Plaats / Aan de Oostkant van 't Compagnies Eijland in de Baaij van Trinconomalen op Ceylon.
Careening Yard / On the East side of Company's Island in the Bay of Trincomalee.

357 [Anoniem/Anonymous, 1755-1760] :
Dwars in de weg naar het Project.
Dwars -in-de-Weg according to the Project.
Oud Dwars in de weg.
Old Dwars-in-de-Weg.

IV Ceylon

Rob van Diessen
Bert Nelemans

Atlas Maior
nationaalarchief
Universiteit Utrecht
Faculteit Geowetenschappen
KNAG

blad / sheet 340:

Nationaal Archief, 4.VEL 1035A.

Door C:F: Reimer, [1785] :
By C:F: Reimer, [1785] :

N:o 5. / Platte Grond van de Hoofd-Poort, L, met derzelver Voorgragt, / Ophaalbrug, enz [...].

N:o 5. / Plan of the Main Gate, L, with its Outer Moat, / Drawbridge, etc. [...].

[profielen / profiles]

Doorsnede langs de Lyn i : k.
Cross-section according to the Line i : k.

Gezigt van de Poort en de Casamat, DD: EE: van binnen naar buitenwaards aantesien.
View of the Gate and the Casemates, DD: EE: as seen from the inside.

Gezigt en Doorsnede van de Poort en Casamat van buiten naar binnenwaardard aantezien; vertoonende de schikking der dubbelde ryen Veldbedden voort Garnisoen in Opstal; langs de Lyn g : h.
View and Cross-section of the Gate and Casemate as seen from the outside; showing in Elevation the arrangement of the double rows of Bunks for the Garrison; according to the Line g : h.

Schaalstok van XI Roeden = [ca. 1 : 135].
Scale-bar of *XI Roeden* = [approximately 1 : 135].

1 kaart + 3 profielen : ms op papier, gekleurd, 53 x 35 cm.
1 map + 3 profiles : ms on paper, coloured, 53 x 35 cm.

Oriëntatie: niet aangegeven.
Orientation: not indicated.

Verklaringen: [rechtsonder] een beschrijving, als voortzetting van de titel :
Explanations: [lower right] a description, in continuation of the title :

Met eene der naastgeleegene Casamatten. DD: EE:, die dezelve verdedigt, en teffens legplaatse verschaft aan ruim 200 Man waarvan de schikking en uitgestrecktheyd hiernevens, in Plan; vertoond werd.

Carl Friedrich Reimer laat in dit fraai getekende plan met bijbehorende profielen zien hoe in zijn ontwerp van 1785 de doorgang van de hoofdpoort en de ophaalbrug beveiligd zou worden door een dubbele kazemat annex manschappenverblijf.

In this finely drawn plan with related profiles Carl Friedrich Reimer shows how in his design of 1785 the passage of the main gate and the drawbridge would be secured by a double casemate and attached barracks.

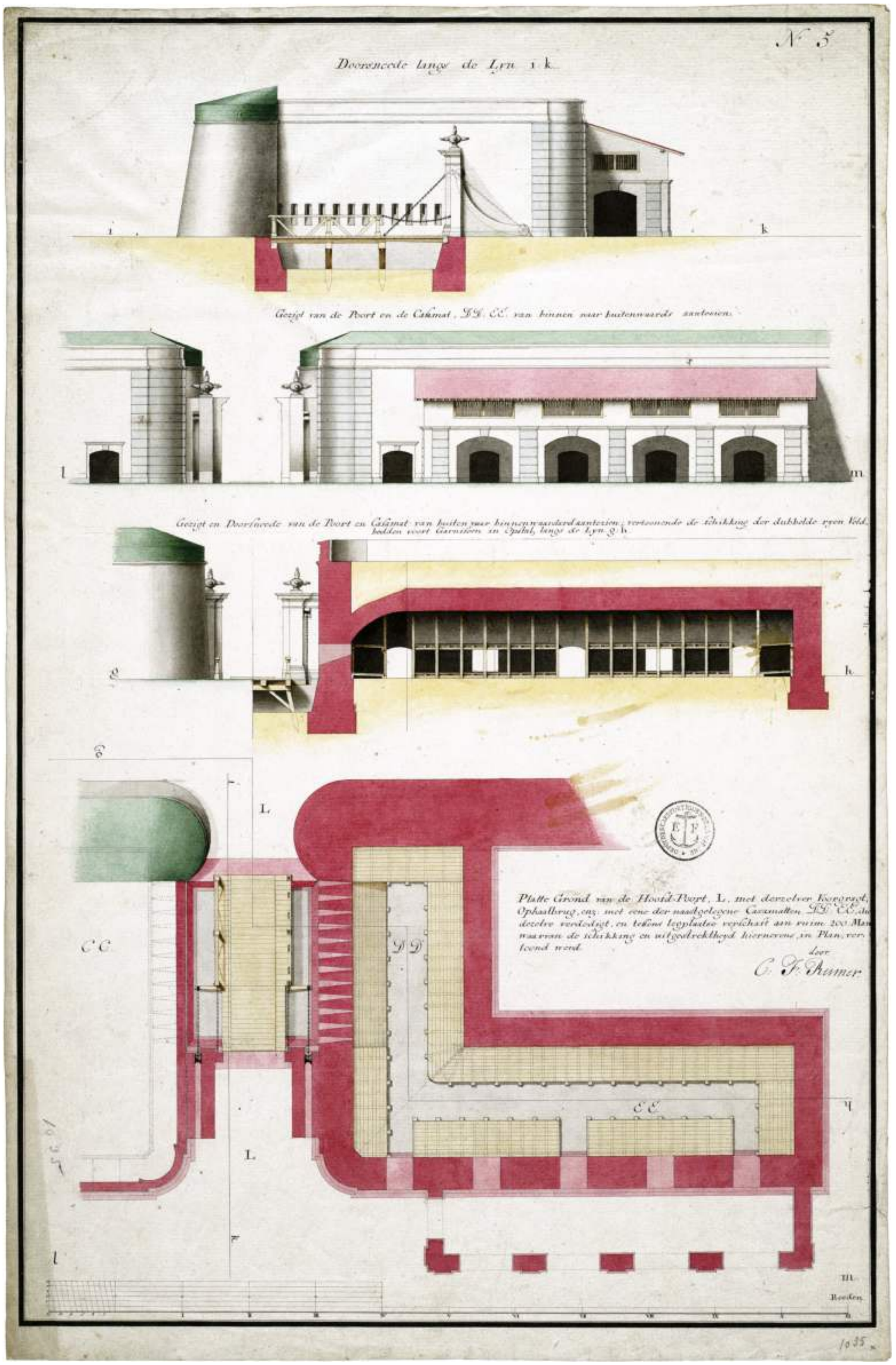
N.o 5.
Doorsnede langs de Lyn i k.
Gezigt van de Poort en de Casamat, DD. EE. van binnen naar buitenwaards aantesien.
Gezigt en Doorsnede van de Poort en Casamat van buiten naar binnenwaardard aantezien; vertoonende de schikking der dubbelde ryen Veldbedden voort Garnisoen in Opstal, langs de Lyn g h.
Platte Grond van de Hoofd-Poort, L, met derzelver Voorgragt, Ophaalbrug, enz: met eene der naastgelegene Casamatten DD EE, die dezelve verdedigt, en teffens legplaatse verschaft aan ruim 200 Man waarvan de schikking en uitgestrecktheyd hiernevens, in Plan, vertoond word.
Door
C. F. Reimer
1035

blad 341 boven / sheet 341 above:

Nationaal Archief, 4.OBPV 4.413-1.

[Johan Georg Fornbauer, Willem Löwe, De la Goupillière, 1787] :

Plan / van / Trinconomale / Tot de Verbeteringen die zonder Uitstel daraan / gedaan te worden dienen.

Plan / of / Trincomalee / For the Improvements to the same which need to be / carried out without Delay.

Schaalstok [profiel] van 3 Roeden = [ca. 1 : 145].
Scale-bar [profile] of *3 Roeden* = [approximately 1 : 145].

1 kaart + 1 profiel : ms op papier, gekleurd, 51 x 72 cm.
1 map + 1 profile : ms on paper, coloured, 51 x 72 cm.

Oriëntatie: het noorden is linksonder.
Orientation: north is lower left.

Verklaringen: [linksboven] een legenda bij de letters A t/m D :
Explanations: [upper left] a key to the letters A to D :

A. Beloop van de Opstappeling der klippen langs de Noorder Baaij.
B. Waterpas.
C. Profil van hetselve.
D. Eene Batterij.

De beide anonieme en ongedateerde kaarten van Trincomalee met de bestaande situatie aan de landzijde (onder) en voorgestelde verbeteringen die 'zonder Uitstel' verricht zouden moeten worden (boven, met opgeplakt deelkaartje), kunnen geduid worden met behulp van de overeenkomstige kaart van Carl Friedrich Reimer uit augustus 1787 op blad 342 onder. Het gaat om een plan van de 'Heeren Ingenieurs Fornbauer, Loewe en de la Goupilliere' uit dat jaar om het fort van Trincomalee 'vooreerst tegen een Coup de Main te verzekeren', dus om een noodplan dat de sterkte voorlopig tegen een verrassingsaanval moest beveiligen. De situatie in Trincomalee zoals op blad 341 onder weergegeven verschilde in 1787 klaarblijkelijk nog niets van die in Von Lützows kaart van twee jaar eerder (blad 337), terwijl de kwetsbare positie van de verzwakte Compagnie en de Republiek met het oog op de steeds toenemende politieke spanningen in Europa in deze jaren de onmiddellijke versterking van deze strategische vestiging tot de eerste prioriteit maakte. De voorgestelde verbetering omvatte in hoofdzaak de aanleg van twee flankerende wallen aan de noord- en zuidkant van het bestaande Franse voorwerk en van een nieuwe waterpas en nog een extra batterij langs de noordoever van de Pagoodsberg, terwijl op de oude bastions aan de landzijde weer een stenen borstwering geplaatst zou worden. De kaart van Reimer uit 1790 op blad 352 laat zien dat dit voorstel na 1787 met betrekking tot het front van het fort inderdaad ongeveer zo is uitgevoerd, maar tot de aanleg van de geprojecteerde nieuwe batterijen is het niet gekomen.

The two anonymous and undated maps of Trincomalee, with the existing situation on the landward side (below) and the proposed improvements (above, with affixed section map) which would have to be carried out *zonder Uitstel* (without delay), can be interpreted with the help of the corresponding map by Carl Friedrich Reimer from August 1787 on sheet 342 below. They both relate to a plan from that year made by the 'Gentlemen Engineers Fornbauer, Loewe and de la Goupilliere' to secure the fort of Trincomalee for the time being 'against a *Coup de Main*', that is, an emergency plan that would have to protect the fort from a surprise attack. The situation as indicated on sheet 341 below apparently in 1787 differed in no way from the one in Von Lützow's map from two years earlier (sheet 337), whereas the vulnerable position of the weakened Company and the Republic in view of the steadily increasing political tensions in these years made it a top priority to strengthen this strategic settlement immediately. The proposed improvement included in essentials the construction of two flanking walls on the north and south sides of the existing French outwork and of a new *waterpas* (sea-level battery) and yet another battery along the northern shore of Pagoda Hill, while a stone breastwork would again be placed on the old bastions on the landward side. Reimer's map from 1790 on sheet 352 reveals that after 1787 this proposal regarding the front of the fort was in fact carried out in roughly this way, but nothing came of the projected new batteries.

blad 341 onder / sheet 341 below:

Nationaal Archief, 4.VEL 1010.

[Johan Georg Fornbauer, Willem Löwe, De la Goupillière, 1787] :

Plan / van / Trinconomale / Tot de Verbeteringen die zonder Uitstel / daraan gedaan te worden dienen.

Plan / of / Trincomalee / For the Improvements to the same which need to / be carried out without Delay.

Schaalstok [profiel] van 3 Roeden = [ca. 1 : 145].
Scale-bar [profile] of *3 Roeden* = [approximately 1 : 145].

1 kaart + 1 profiel : ms op papier, gekleurd, 51,5 x 73,5 cm.
1 map + 1 profile : ms on paper, coloured, 51.5 x 73.5 cm.

Oriëntatie: het noorden is linksonder.
Orientation: north is lower left.

Verklaringen: [linksboven] een legenda bij de letters A t/m D :
Explanations: [upper left] a key to the letters A to D :

A. Beloop van de Opstappeling der klippen langs de Noorder Baaij.
B. Waterpas.
C. Profil van hetselve.
D. Eene Batterij.

PLAN VAN TRINCONOMALE

Tot de Verbeteringen die zonder Uitstel daaraan gedaan te worden dienen

Verklaring

A Beloop van de Gestappeling der Klippen langs de Noorder Baay
B Waterpas
C Profil van hetzelve
D Een Battery

PAGODS BERG

NOORDER BAAY

Trincconomale Verdediging

PLAN VAN TRINCONOMALE

Tot de Verbeteringen die zonder Uitstel daaraan gedaan te worden dienen

Verklaring

A Beloop van de Gestappeling der Klippen langs de Noorder Baay
B Waterpas
C Profil van hetzelve
D Een Battery

PAGODS BERG

NOORDER BAAY

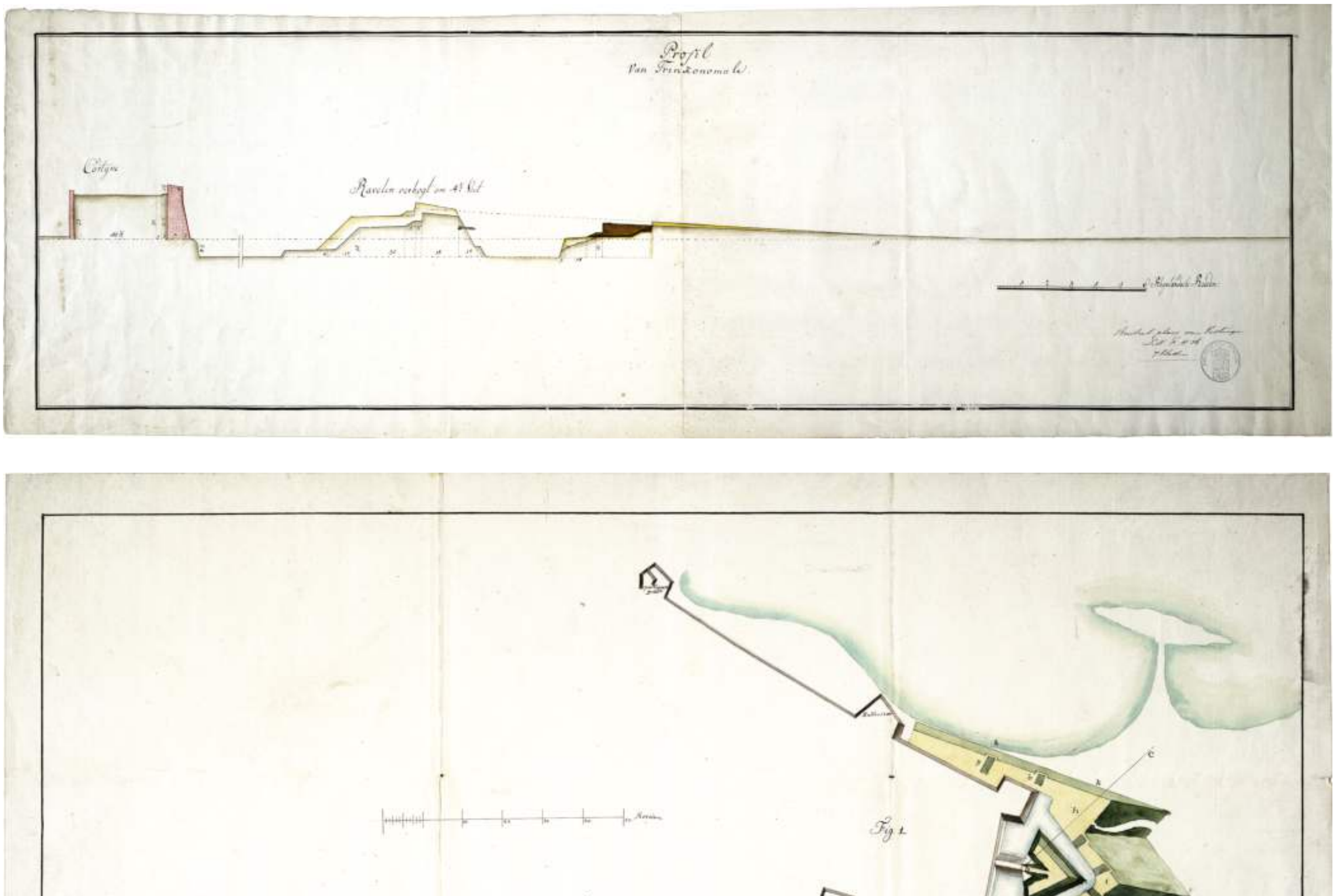

blad 342 boven / sheet 342 above:

Nationaal Archief, 4.OBPV 4.413-7.

[Johan Georg Fornbauer, Willem Löwe, De la Goupillière, 1787] :

Profil / van / Trinkonomale.

Profile / of / Trincomalee.

Schaalstok van 6 Rhijnlandsche Roeden = [ca. 1 : 205].
Scale-bar of *6 Rhijnlandsche Roeden* = [approximately 1 : 205].

1 profiel : ms op papier, gekleurd, 34 x 100 cm.
1 profile: ms on paper, coloured, 34 x 100 cm.

Oriëntatie: niet aangegeven.
Orientation: not indicated.

Het profiel over het ravelijn vanaf de 'Cortijne' (courtine, het stuk rechte vestingwal tussen de bastions Zeeburg en Amsterdam) links tot op het glacis rechts behoort zeker bij het noodplan van Fornbauer c.s., maar mogelijk gaat het om een tekening voor een latere aanpassing naar aanleiding van de 'Bemerkingen' die Carl Friedrich Reimer in Batavia op het ontwerp van de drie militair ingenieurs formuleerde. Diens kritiek, zoals de profielen bij de kaart op blad 342 onder uit augustus 1787 aangeven, richtte zich op de te geringe hoogte van het glacis, het voorwerk en de geprojecteerde flanken. Belegeraars konden daardoor nog steeds ongehinderd de hogere oude bastions bestoken en tegelijkertijd voldoende dekking vinden om het fort tot onder de nieuwe flankwallen te naderen. Reimers onderste profieltekening laat ook goed het provisorische karakter van het bestaande Franse bastion en de buitenwal van aarde en palissaden uitkomen. Onder het latere Engelse bewind zijn deze uiteindelijk geheel opgeruimd. Het Nationaal Archief bezit kopieversies van het hier gereproduceerde profiel en de kaart onder de inventarisnummers 4.VEL 1011B en 4.VEL 1018C.

The profile over the ravelin from the *Cortijne* (courtine or curtain wall, the section of straight rampart between the Zeeburg and Amsterdam bastions) on the left up to the glacis on the right certainly belongs with the emergency plan of Fornbauer and colleagues, but possibly it is a drawing for a later adjustment as a result of the *Bemerkingen* (remarks) that Carl Friedrich Reimer in Batavia formulated on the design made by the three military engineers. His criticism, as the profiles with the map on sheet 342 below from August 1787 indicate, was directed at the insufficient height of the glacis, the outwork and the planned flanks, whereby besiegers would still be able bombard the higher old bastions unimpeded and at the same find enough cover to approach the fort right up to its new flanking walls. Reimer's lower profile drawing also reveals clearly the provisional character of the existing French bastion and the outer rampart of earth and palisades. Under British rule these were later cleared away completely. The Netherlands National Archives hold copies of both the profile reproduced here and the map, with the numbers 4.VEL 1011B and 4.VEL 1018C.

blad 342 onder / sheet 342 below:

Nationaal Archief, 4.VEL 1018A.

Door F. C:F: Reimer, d:d: 16. August:s A:o 1787 :
By F. C:F: Reimer, d:d: 16. August:s A:o 1787 :

Plan en Profils / behoorende tot de Bemerkingen over 't project der Heeren Ingenieurs / Fornbauer, Loewe en de la Goupilliere, om Trinkonomale vooreerst / tegen een Coup de Main te verzekeren, d:d: 16. August:s A:o 1787.

Plan and Profiles / as appended to the Comments regarding the project by the Gentlemen Engineers / Fornbauer, Loewe and de la Goupilliere, for the provisionary safeguarding of Trincomalee / against a Surprise Attack, d:d: the 16th of August A:o 1787.

Schaalstok van 50 Roeden = [ca. 1 : 1.730] [profielen] 10 Roeden = [ca. 1 : 210].
Scale-bar of *50 Roeden* = [approximately 1 : 1,730] [profiles] *10 Roeden* = [approximately 1 : 210].

1 kaart + 2 profielen : ms op papier, gekleurd, 53 x 72 cm.
1 map + 2 profiles : ms on paper, coloured, 53 x 72 cm.

Oriëntatie: het noorden is linksonder.
Orientation: north is lower left.

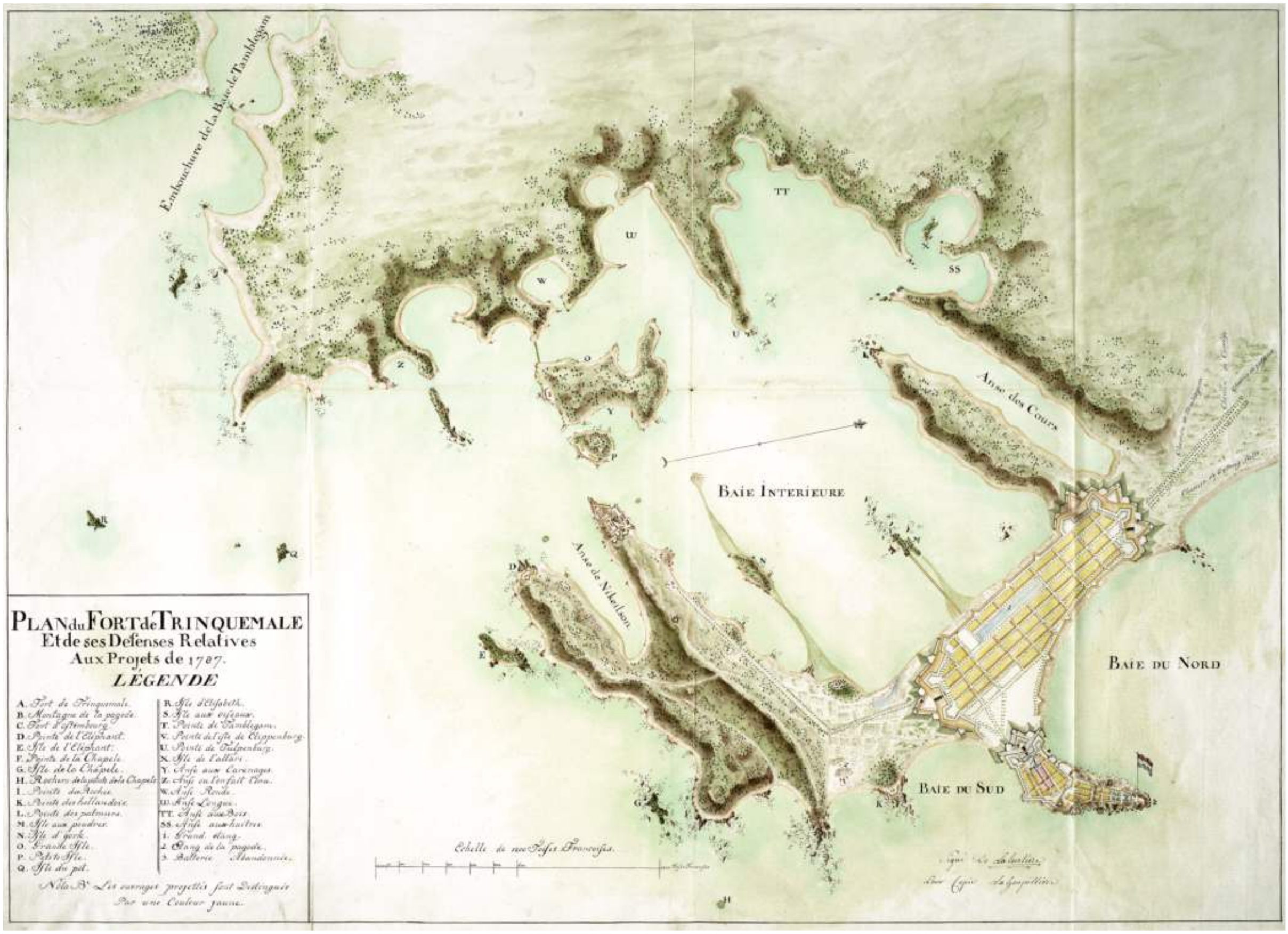

PLAN du FORT de TRINQUEMALE
Et de ses Defenses Relatives
Aux Projets de 1787.

LÉGENDE

A. Fort de Trinquemale.
B. Montagne de la pagode.
C. Fort d'Ostembourg.
D. Pointe de l'Eléphant.
E. Isle de l'Eléphant.
F. Pointe de la Chapele.
G. Isle de la Chapele.
H. Rochers de la pointe de la Chapele.
I. Pointe des Roches.
K. Pointe des hollandois.
L. Pointe des palmiers.
M. Isle aux poudres.
N. Isle d'york.
O. Grande Isle.
P. Petite Isle.
Q. Isle du pot.
R. Isle d'Elisabeth.
S. Isle aux oiseaux.
T. Pointe de Tamblegam.
V. Pointe de l'isle de Clippenburg.
U. Pointe de Tulpenburg.
X. Isle de l'allari.
Y. Anse aux Carenages.
Z. Anse ou l'on fait l'eau.
W. Anse Ronde.
UU. Anse Longue.
TT. Anse aux Bois.
SS. Anse aux huitres.
1. Grand. étang.
2. Etang de la pagode.
3. Batterie Abandonnée.

Nota B.e Les ouvrages projettés sont Distingués Par une Couleur jaune.

blad / sheet 343:

Nationaal Archief, 4.VEL 1014.

Signé De la Lustrière, Pour Copie La Goupillière, 1787 :
Signed De la Lustrière, For the Copy La Goupillière, 1787 :

Plan du Fort de Trinquemale / Et de ses Defenses Relatives / Aux Projets de 1787.

Plan van het Fort van Trincomalee / En van zijn Verdedigingswerken Behorend / Bij de Projecten van 1787.

Plan of the Fort of Trincomalee / And of its Defences Relating / To the Projects of 1787.

Schaal: Echelle de 1200 Toises Francoises = [ca. 1 : 13.520].
Scale: *Echelle de 1200 Toises Francoises* = [approximately 1 : 13,520].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 64 x 87 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 64 x 87 cm.

Oriëntatie: het noorden is rechts.
Orientation: north is right.

Verklaringen: [linksonder] een legenda bij de letters A t/m Z, UU t/m SS en de nummers 1 t/m 3 :
Explanations: [lower left] a key to the letters A to Z, UU to SS, and the numbers 1 to 3 :

Légende.
A. Fort de Trinquemale.
B. Montagne de la pagode.
C. Fort d'Ostimbourg.
D. Pointe de l'Eléphant.
E. Isle de l'Eléphant.
F. Pointe de la Chapele.
G. Isle de la Chapele.
H. Rochers de la pointe de la Chapele.
I. Pointe des Roches.
K. Pointe des hollandois.
L. Pointe des palmiers.
M. Isle aux poudres.
N. Isle d'York.
O. Grande Isle.
P. Petite Isle.
Q. Isle du pot.
R. Isle d'Elisabeth.
S. Isle aux oiseaux.
T. Pointe de Tamblegam.
V. Pointe de l'isle de Clippenburg.
U. Pointe de Tulpenburg.
X. Isle de l'allari.
Y. Anse aux carenages.
Z. Anse ou l'on fait l'eau.
W. Anse Ronde.
UU. Anse Longue.
TT. Anse aux Bois.
SS. Anse aux huitres.
1. Grand étang.
2. Etang de la pagode.
3. Batterie Abandonnée.

[linksonder] een aantekening :
[lower left] a note :

Nota B:e. Les ouvrages projettés sont Distingués Par une Couleur jaune.

De Franse militair ingenieurs De la Lustrière en De la Goupillière stelden in 1787 voor gouverneur Van de Graaff een uitgebreid projectplan op voor de vernieuwing van de verdedigingswerken van Trincomalee, aansluitend bij hun voorstellen voor Colombo, Galle, Jaffnapatnam en Mannar, dat ook weer aan Carl Friedrich Reimer in Batavia werd voorgelegd ter beoordeling. Zoals bij de andere plannen, tekende deze op basis van de beschikbare gegevens een aantal proefplans en -profielen om de gebreken in de opzet van zijn adellijke Franse vakgenoten aan te tonen, die vervolgens in de bijgaande commentaren aan vernietigende kritiek werden onderworpen. Op de bladen 343 t/m 347 boven zijn de originele Franse plannen voor het hoofdfort van Trincomalee gereproduceerd, op de bladen 346 onder t/m 348 gevolg door Reimers 'refutations'. De la Lustrières kaart op blad 343 toont, conform de gebruikelijke volgorde van overzichten naar detailplans, als eerste zijn projectplan voor de versterkingen van Trincomalee en zijn baaien als geheel, inclusief Oostenburg en de diverse kleine batterijen. Het ontwerp was ook in dit geval weer onrealistisch ambitieus, niet alleen in militair opzicht, tegen de achtergrond van de schamele compagniesfinanciën in die laatste jaren, maar bijvoorbeeld ook in verhouding tot de werkelijke stedebouwkundige behoeften in de afgelegen buitenpost die Trincomalee toen in weerwil van zijn strategische betekenis feitelijk nog altijd was. Zo was in het fort zelf op de Pagoodsberg de aanleg van een omvangrijk bestuurlijk centrum en een woonstad op drie niveaus voor de compagniesdienaren voorzien, terwijl de 'benedenstad' geheel afgebroken en herbouwd zou moeten worden op een veel ruimer, rationeel grondplan (ongetwijfeld naar het voorbeeld van Pondicherry, waar De la Lustrière directeur der fortificatiën was) en voorzien van omvangrijke vestingwerken, die het een vijand onmogelijk moesten maken het hoofdfort en Oostenburg over land te naderen. Dit grandioze stedebouwkundige plan is indertijd niet eens in overweging genomen; Reimer besteedde er in zijn commentaren geen aandacht aan en richtte zich uitsluitend op de beoordeling van het Franse ontwerp voor de verdedigingswerken aan de frontzijde van het hoofdfort. Opvallend is dat De la Lustrière en De la Goupillière bij de vervaardiging van deze kaart klaarblijkelijk mede gebruik hebben gemaakt van Engelse kaarten (mogelijk buitgemaakt bij admiraal De Suffrens verovering van Trincomalee op de Britten in 1782), gezien het ontbreken van tal van Nederlandse benamingen en de vermelding van een 'Isle de York' en een 'Isle d'Elisabeth'.

In 1787 the French military engineers De la Lustrière and De la Goupillière presented a detailed project plan to Governor Van de Graaff for renovating the defensive works of Trincomalee, following on from their proposals for Colombo, Galle, Jaffnapatnam and Mannar, which was again submitted to Carl Friedrich Reimer in Batavia for assessment. Just as with the other plans, the latter drew a number of test plans and profiles using the data available in order to demonstrate the shortcomings in the approach of his noble French colleagues, which was then subjected to scathing criticism in the accompanying comments. On sheets 343 to 347 we have reproduced the original French plans for the main fort of Trincomalee, followed on sheets 346 below to 348 by Reimer's *refutations*. As a first step, De la Lustrière's map on sheet 343 shows, in keeping with the customary order from general surveys to detail plans, his project plan for the fortification of Trincomalee and its bays as a whole, including Oostenburg and the various small batteries. In this case too the design was unrealistically ambitious, not only in a military sense, against the background of the pathetic state of the Company's finances in those final years, but for example also in relation to the actual town planning needs in the isolated outpost that Trincomalee still was, despite its strategic significance. Within the fort itself he had provided for the construction of an extensive administrative centre and a residential town on three levels on Pagoda Hill, while the 'lower town' would have to be knocked down completely and rebuilt to a much more spacious, rational ground-plan (doubtless on the model of Pondicherry, where De la Lustrière was Director of Fortifications) and provided with large defences intended to make it impossible for an enemy to approach the main fort and Oostenburg by land. This grandiose exercise in town planning was not even considered at the time. In his comments Reimer gave it no attention and focused exclusively on his assessment of the French design for the defensive works on the frontal side of the main fort. It is striking that in making this map De la Lustrière and De la Goupilliere were apparently also using English maps (possibly seized when Admiral De Suffrens captured Trincomalee from the British in 1782), in view of the absence of many Dutch names and the mention of an *Isle de York* and an *Isle d'Elisabeth*.

blad 344 boven / sheet 344 above:

Nationaal Archief, 4.VEL 1015.

Signé De la Lustrière, Pour Copie La Goupillière, 1787 :
Signed De la Lustrière, For the Copy La Goupillière, 1787 :

Plan du Fort / de / Trinquemale / Relatif aux Pr[o]jets de 1787.

Plan van het Fort / van / Trincomalee / Behorend bij de Projecten van 1787.

Plan of the Fort / of / Trincomalee / Relating to the Projects of 1787.

Schaal: Echelle de 200 Toises francoises = [ca. 1 : 2.840].
Scale: *Echelle de 200 Toises francoises* = [approximately 1 : 2,840].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 53 x 75 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 53 x 75 cm.

Oriëntatie: het noorden is linksonder.
Orientation: north is lower left.

Verklaringen: [linksboven] een legenda bij de nummers 1 t/m 9 en een aantekening :
Explanations: [upper left] a key to the numbers 1 to 9 and a note :

1. Bastion du nord.
2. B:on [du] Sud-ouest.
3. B:on des hollandois.
4. B:on du Sud.
5. B:on du donjon.
6. Fort quarré.
7. Magazin à poudre.
8. Id.
9. Mat du pavillon.

Nota B:e. Les ouvrages du projet sont distingués par une Couleur jaune. Et ceux qu'il faut détruire sont Marqués par une ligne ponctuée. En rouge.

(vervolg op pag. 344 / continued on p. 344)

(vervolg van pag. 343 / continued from p. 343)

Het Franse ontwerp voor nieuwe vestingwerken aan het hoofdfort omvatte als belangrijkste element de afbraak en herbouw op veel grotere schaal van de bastions aan de landzijde en aan de Noorder en Zuider Baai, onder toevoeging van een groot voorwerk met contregardes en een buitenwal met gedekte weg en sterk verhoogd glacis. Hoe omvangrijk die herbouw had moeten zijn, is in deze kaart van de geprojecteerde werken aan het fort aangeduid door middel van de gestippelde omtreklijn van de bestaande vestingwal, die volgens de legenda tevens laat zien welke delen afgebroken zouden moeten worden. Ook hier valt op dat de Nederlandse namen van de bestaande bastions en andere objecten in het fort niet genoemd worden in de legenda. De hier gereproduceerde kaart betreft het exemplaar dat in 1787 naar de Republiek is gezonden en zich nu in het Nationaal Archief bevindt, samen met de voorgaande overzichtskaart en de bijbehorende profielen op de bladen 346-347. De kopieversie op blad 345 boven en het bijgaande profiel op de bladen 344-345 zijn toen naar Batavia gestuurd, mede voor de beoordeling door Carl Friedrich Reimer, en maken tegenwoordig deel uit van de collectie van het Arsip Nasional Republik Indonesia. De lijnen volgens welke de profielen op de bladen 344-345 en 346-347 zijn getekend, zijn op beide projectplannen voor het hoofdfort aangegeven.

As principal element the French design for new defences on the main fort included the demolition and reconstruction on a much larger scale of the bastions on the landward side and on Back Bay and Dutch Bay, and the addition of a large outwork with contregardes and an outer rampart with covered way and a much higher glacis. On this map of the projected works on the fort, how extensive this rebuilding was meant to be is indicated by means of a dotted outline of the existing rampart, which according to the legend at the same time shows which parts would have to be demolished. Here too it is striking that the Dutch names of the existing bastions and other objects in the fort are not given in the legend. The map reproduced on sheet 344 above is the copy that was sent to the Republic in 1787 and is now in the Netherlands National Archives, together with the preceding general map and the related profiles on sheets 346-347. The duplicate version on sheet 345 above and the attached profile on sheets 344-345 were sent to Batavia at that time, also to be assessed by Carl Friedrich Reimer, and at present are in the collection of the *Arsip Nasional Republik Indonesia*. The lines along which the profiles on sheets 344-345 and 346-347 were drawn are indicated on both project plans for the main fort.

blad 345 boven / sheet 345 above:

Arsip Nasional Republik Indonesia, H 79.

Signé De la Lustrière, Pour Copie Chevalier de la Goupillière, 1787 :
Signed De la Lustrière, For the Copy Cavalier De la Goupillière, 1787 :

Plan du Fort / de / Trinquemale / Relatif au Projet de 1787.

Plan van het Fort / van / Trincomalee / Behorend bij het Project van 1787.

Plan of the Fort / of / Trincomalee / Relating to the Project of 1787.

Schaalstok van 100 Roudes = [ca. 1 : 2.480].
Scale-bar of *100 Roudes* = [approximately 1 : 2,480].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 53 x 74 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 53 x 74 cm.

Oriëntatie: het noorden is linksonder.
Orientation: north is lower left.

Verklaringen: [linksboven] een legenda bij de nummers 1 t/m 9 en een aantekening :
Explanations: [upper left] a key to the numbers 1 to 9 and a note :

1. Bastion du Nord.
2. Bastion du Sud-ouest.
3. Bastion des Hollandois.
4. Bastion du Sud.
5. B:on du Donjon.
6. Fort Quarré.
7. Magazins à poudre.
8. Id.
9. Mat du pavillon.

Nota B:e. Les ouvrages du projet sont distingé par une Couleur jaune. Et ceux qu'il faut détruirent sont Marqués par une Ligne ponctuée. En rouge.

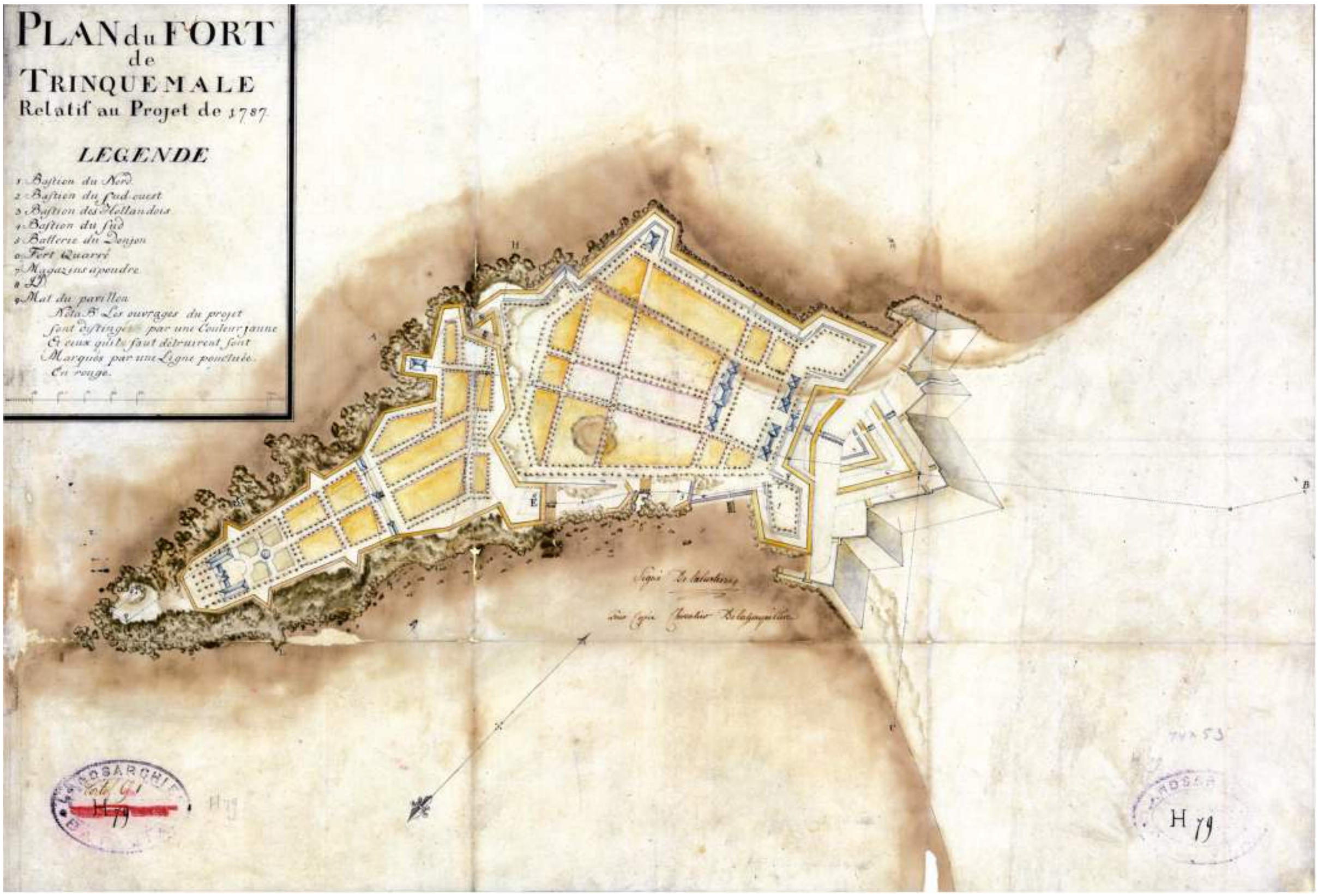

bladen 344-345 onder / sheets 344-345 below:

Arsip Nasional Republik Indonesia, O 21.

Signé De la Lustrière, Pour Copie Chevalier De la Goupillière, 1787 :
Signed De la Lustrière, For the Copy Cavalier De la Goupillière, 1787 :

Profil sur la ligne 1.2.3.4.5. A.B.

Profiel volgens de lijn 1.2.3.4.5. A.B.

Profile according to the line 1.2.3.4.5. A.B.

Schaal: Echelle de 20 Roudes ou de 40 Toises Rijnlandes = [ca. 1 : 210].
Scale: *Echelle de 20 Roudes ou de 40 Toises Rijnlandes* = [approximately 1 : 210].

1 profiel : ms op papier, gekleurd, 36 x 174 cm.
1 profile : ms on paper, coloured, 36 x 174 cm.

Oriëntatie: niet aangegeven.
Orientation: not indicated.

Verklaringen: [linksboven] een aantekening :

Nota B:e. Les ouvrages projettés sont Lavés en jaune. Et Ceux qu'il faut detruirent en Rouge.

bladen 346-347 boven / sheets 346-347 above:

Nationaal Archief, 4.VEL 1015D.

[De la Lustrière, De la Goupillière, 1787] :

[Profielen AB, CD en GH van het fort en de geprojecteerde verdedigingswerken te Trincomalee].

[Profiles AB, CD and GH of the fort and the projected fortifications at Trincomalee].

Schaalstok van 50 Roudes = [ca. 1 : 430].
Scale-bar of *50 Roudes* = [approximately 1 : 430].

4 profielen : ms op papier, gekleurd, 36 x 189 cm.
4 profiles : ms on paper, coloured, 36 x 189 cm.

Oriëntatie: niet aangegeven.
Orientation: not indicated.

bladen 346-347 midden / sheets 346-347 centre:

Nationaal Archief, 4.VEL 1015B.

[De la Lustrière, De la Goupillière, 1787] :

[Profielen EF, IK, LM, NO en PQ van het fort en de geprojecteerde verdedigingswerken te Trincomalee].

[Profiles EF, IK, LM, NO and PQ of the fort and the projected fortifications at Trincomalee].

Schaalstok van 50 Roudes = [ca. 1 : 430].
Scale-bar of *50 Roudes* = [approximately 1 : 430].

5 profielen : ms op papier, gekleurd, 36 x 206 cm.
5 profiles : ms on paper, coloured, 36 x 206 cm.

Oriëntatie: niet aangegeven.
Orientation: not indicated.

De lijnen van de negen profielen van het fort van Trincomalee en de Pagoodsberg door De la Lustrière en De la Goupillière op de bladen 346-347 boven en midden zijn ingetekend in hun projectplan van 1787 op de bladen 344 boven en 345 boven. Het Nationaal Archief bezit kopieversies van beide profieltekeningen onder de inventarisnummers 4.VEL 1015A en 4.VEL 1015C.

The lines of the nine profiles of the fort of Trincomalee and Pagoda Hill by De la Lustrière and De la Goupillière on sheets 346-347 above and centre have been entered in their project plan from 1787 on sheets 344 above and 345 above. The Netherlands National Archives hold duplicate versions of both profile drawings with numbers 4.VEL 1015A and 4.VEL 1015C.

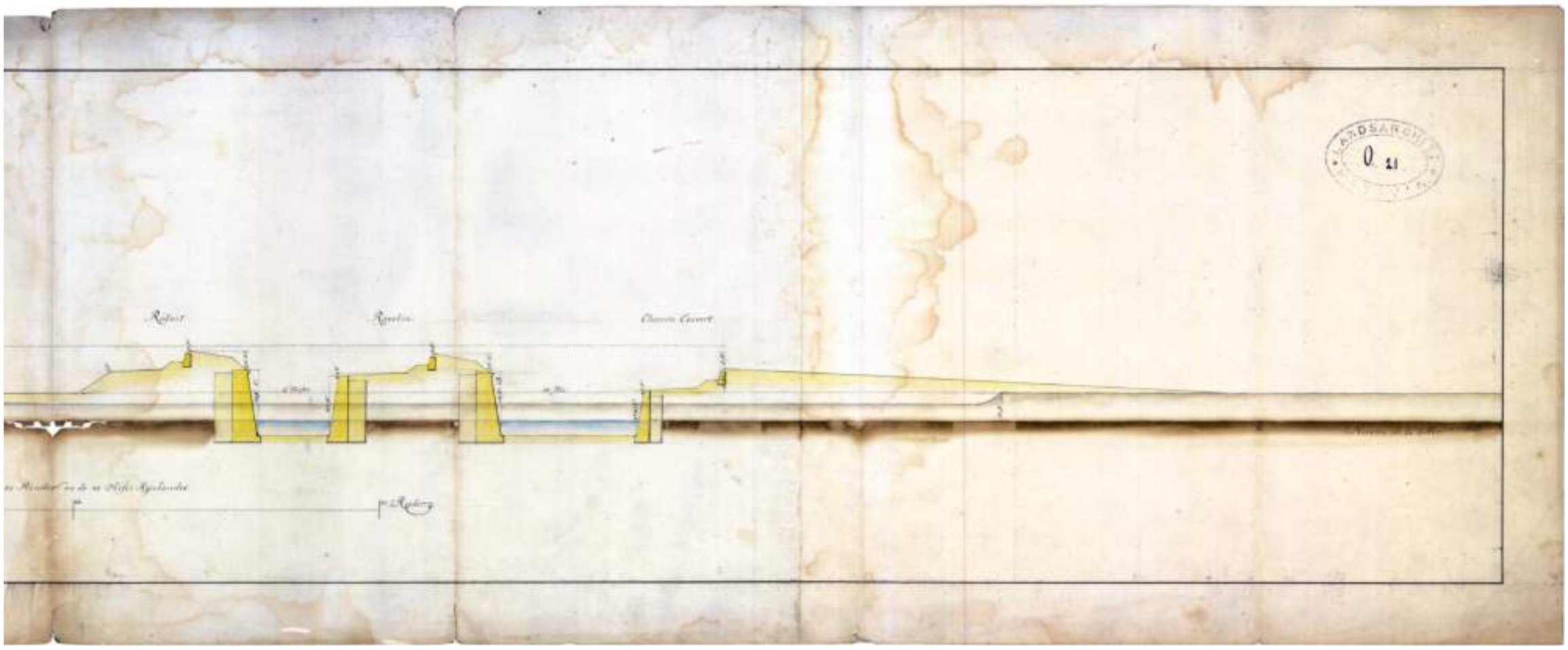

Bijschriften: pag. 345 / Captions: p. 345

blad 346 onder / sheet 346 below:

Nationaal Archief, 4.VEL 1016B.

In December A:o 1787 door C:F: Reimer :
In December A:o 1787 by C:F: Reimer :

L. Bevat vier der voornaamste Coupes van't Project van / Vernieuwing van Trinconomale, door de Heer de la Lustrière [...].

L. Contains four of the principal Cross-Sections in the Project for the / Renewal of Trincomalee, by Mr. de la Lustrière [...].

Schaalstok van 30 Roeden = [ca. 1 : 410].
Scale-bar of *30 Roeden* = [approximately 1 : 410].

4 profielen : ms op papier, gekleurd, 36 x 91 cm.
4 profiles : ms on paper, coloured, 36 x 91 cm.

Oriëntatie: niet aangegeven.
Orientation: not indicated.

Verklaringen: [linksboven] vervolg van de titel en een beschrijving :
Explanations: [upper left] continuation of the title and a description :

Aantoonende, / dat desselfs Profils niet vatbaar syn voor eene behoorlyke Bestryking der Gragten, / Stranden, Glacis en naastgeleegene Esplanade.

Fig. 7. Doet sien, dat d'onnutte Hoogte der Tenaille, de Bestryking der Hoofdgragt, voor de Halve Bolwerks Flanc, ondoenlyk maakt.

Fig. 8. Bewyst, dat het Vuur der Bolwerks Façen, de vyandlijke Werken, op d'Esplanade, niet, dan op eenen verren Afstand zal kunnen beryken; zynde door de breede Wapenplaatsen grootelyks gemasqueerd.
Fig. 9. Uyt deese blykt, dat de Canonschooten, uyt het Ravelin, nooit op d'Esplanade kunne gebragt werden, vermits dezelven horizontaal moeten loopen, om over de Kruin van 't Glacis te kunnen gaan.
Fig. 10. Wyst aan, dat nog de Tenaille, nog de Courtine, de bestryking der Hoofdgragt, voor dezelve, bewerken kunnen.

De grondlynen deezer Coupes zyn Plan K. te vinden.

Carl Friedrich Reimer maakt in de uitleg bij deze vier profieltekeningen en de twee op blad 347 onder korte metten met het Franse ontwerp van 1787 voor het vestingfront aan de landzijde van het hoofdfort van Trincomalee. De 'Tenaille' in zijn beschrijving (letterlijk: nijptang) is de op zichzelf staande, iets naar buiten toe gekromde extra wal in de gracht voor de hoofdpoort, terwijl met de 'Courtine' de rechte muur tussen de bastions wordt bedoeld. Zijn plan K. waarnaar Reimer in de tekening op blad 346 onder verwijst voor de aanduiding van de profiellijnen, is gereproduceerd op blad 348. De kaarten G. en H. die op de tekening op blad 347 onder worden genoemd, zijn helaas niet bewaard gebleven.

In the explanation with these four profile drawings and the two on sheet 347 below, Carl Friedrich Reimer gives short shrift to the French design from 1787 for the front on the landward side of the main fort of Trincomalee. The *Tenaille* in his description (lit. pincers) is the separate and somewhat outward curving extra rampart in the moat in front of the main gate, while the *Courtine* refers to the straight curtain wall between the bastions. His plan K., to which Reimer alludes in the drawing on sheet 346 below for the specification of the profile lines, has been reproduced on sheet 348. The maps G. and H. that are mentioned on the drawing on sheet 347 below have unfortunately not been preserved.

Profil Rier chez la ligne GH

Profil Rier Suer la ligne AB

Retranchement Du Profil Rier chez la ligne AB

Profil Rier sur la ligne NO

Profil Rier sur la ligne IK

Profil Rier sur la ligne LM

Bijschriften: pag. 348 / Captions: p. 348

J.

Fig. 5. Dient, om aantetoonen, dat het Glacis, door't Vieren van't Ravelin, genoeg kan verlengd worden.

Fig. 6. Gezamentlyk met Fig. 1. en 2. op H. bewyzen ten Klaarsten, dat de hoste Hostil-Gragt, zowel voor de Façen als voor de Tenaille gelyk ook de Redutsgragt door geen Canonvuur, hoegenaamd, kunnen bereykt worden: Zoo dat de Belegeraars daarin, overal, naar welgevallen kunnen te werk gaan, en de Plaats zonder Moeite te vernoederen.

te Dezember A. 1787 door C. F. Reimer

De Handlyning dezer Couper zyn op G. te vinden.

Fig. 5

Ravelin

Bedekte weg

Cunette

A

Fig. 6

Ravelin Face

Tenaille

Courtine

Cunette

U

V

Roeden

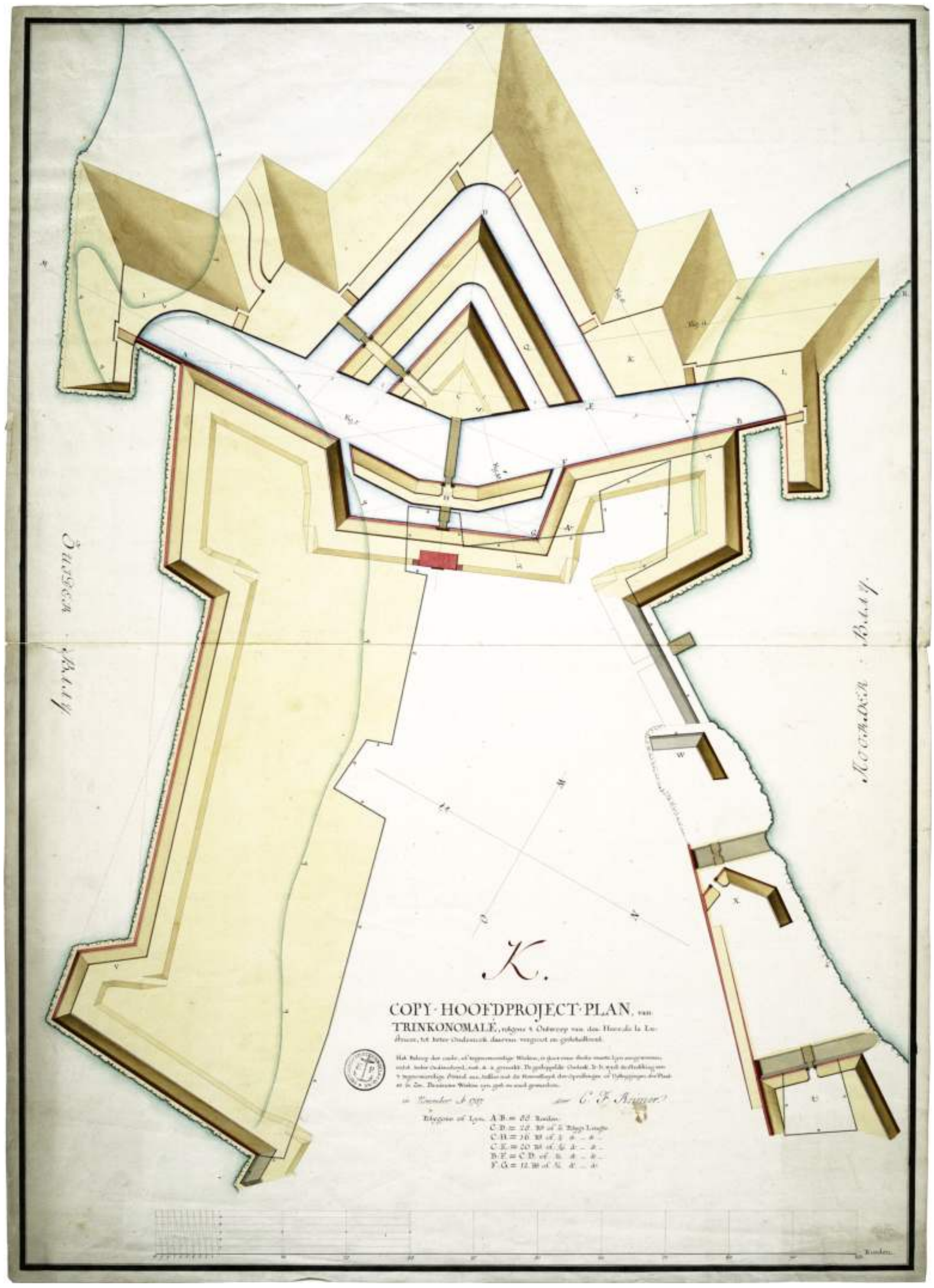
K.
COPY · HOOFDPROJECT · PLAN, van
TRINKONOMALÉ, volgens 't Ontwerp van den Heer de la Lustrière; tot beter Onderzoek daarvan vergroot en gedetailleerd.
C. F. Reimer
Duitsche · Baay.
Noorder · Baay.

blad 347 onder / sheet 347 below:

Nationaal Archief, 4.VEL 1018B.

In December A:o 1787 door C:F: Reimer :
In December A:o 1787 by C:F: Reimer :

I. [Twee profielen naar het project voor Trincomalee door De la Lustrière].

I. [Two profiles according to the project for Trincomalee by De la Lustrière].

Schaalstok van 20 Roeden = [ca. 1 : 410].
Scale-bar of *20 Roeden* = [approximately 1 : 410].

2 profielen : ms op papier, gekleurd, 30 x 53 cm.
2 profiles : ms on paper, coloured, 30 x 53 cm.

Oriëntatie: niet aangegeven.
Orientation: not indicated.

Verklaringen: [linksboven] een beschrijving :
Explanations: [upper left] a description :

Fig. 5. Diend, om aantetoonen, dat het Glaçis, door 't Vuur van 't Ravelin, geensins kan geraseerd werden.
Fig. 6. Gezaamentlyk met Fig. 1. en 2. op H. bewysen ten klaarsten, dat de heele Hoofd-Gragt, sowel voor de Façen, als voor de Tenaille; gelyk ook de Reduitsgragt, door geen Canonvuur, hoegenaamd, kunnen bereykt werden: zoo dat de Belegeraaren daarin, overal, naar welgevallen kunnen te werk gaan, om de Plaatse zonder Moeite te vermeesteren.

De Grondlynen deeser Coupes zyn op G. te vinden.

blad / sheet 348:

Nationaal Archief, 4.VEL 1016A.

In November A:o 1787 door C:F: Reimer :
In November A:o 1787 by C:F: Reimer :

K. / Copy Hoofdproject-Plan, van / Trinkonomale, volgens 't Ontwerp van den Heer, de la / Lustrière; tot beter Onderzoek daarvan vergroot en gedetailleerd.

K. / Copy of the Main Project Plan, of / Trincomalee, according to the Design by Mr. de la / Lustrière; enlarged and detailed for the purpose of a more thorough Investigation.

Schaalstok van 100 Roeden = [ca. 1 : 1.020].
Scale-bar of *100 Roeden* = [approximately 1 : 1,020].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 73 x 53 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 73 x 53 cm.

Oriëntatie: het noorden is rechtsonder.
Orientation: north is lower right.

Verklaringen: [midden onder] een beschrijving :
Explanations: [below centre] a description :

Het beloop der oude, of tegenwoordige Werken, is door eene sterke swarte Lyn aangeweesen; en, tot beter Onderscheyd, met, a:a, gemerkt. De gestippelde Omtrek, b:b, wyst de Strekking van 't tegenwoordige Strand aan, teffens met de Hoeveelheyd der Opvullingen of Uytleggingen der Plaatse in Zee. De nieuwe Werken zijn geel en rood gewaschen.

Polygone of Lyn, A:B: = 88. Roeden.
C:D: = 28 R.d of 7/22. Polyg.s Lengte.
C:H: = 16. R.d of 2/11. d[itt]o d[itt]o.
C:E: = 20. R.d of 5/22. d[itt]o d[itt]o.
B:F: = C:D: of 7/22. d[itt]o d[itt]o.
F:G: = 12. R.d of 3/22. d[itt]o d[itt]o.

Het hoofdplan van De la Lustrières geprojecteerde versterking van het front van Trincomalee aan de landzijde laat in de uitvergrote kopie door Carl Friedrich Reimer uit november 1787 nog beter uitkomen welke enorme uitbreiding hier was voorzien. Voor de uitvoering van deze werken zou het noodzakelijk zijn geweest de oever van de Zuider Baai over een lengte van ruim 400 meter zo'n 130 meter zeewaarts te verleggen, een onderneming die op zichzelf al een onverantwoord zware belasting voor de toenmalige financiële en logistieke middelen van de Compagnie in Ceylon zou hebben betekend, nog afgezien van de eigenlijke aanleg van de vestingwerken.

In the enlarged copy by Carl Friedrich Reimer from November 1787, the main plan from De la Lustrière's projected fortification of the front of Trincomalee on the landward side brings out even more clearly what an enormous expansion was envisaged. To carry out the works it would have been necessary to move the shore of Dutch Bay some 130 metres seaward over a length of a good 400 metres, an undertaking that in itself would have meant an unjustifiably heavy burden on the financial and logistical means of the Company at that time, quite apart from actually constructing the defences.

blad 349 boven / sheet 349 above:

Nationaal Archief, 4.OBPV 4.413-6.

Cabo de goede Hoop, den [...] Junij, 1787. C:J: van de Graaff :
Cape of Good Hope, the [...] of June, 1787. C:J: van de Graaff :

N:o I.A / Project op 't voorname / Front voor 't Fort Trinconomale.

N:o I.A / Project on the main / Front of the Fort of Trincomalee.

Schaalstok van 100 Toises of halve Roeden Rijnlands = [ca. 1 : 1.760].
Scale-bar of *100 Toises of halve Roeden Rijnlands* = [approximately 1 : 1,760].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 67 x 50 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 67 x 50 cm.

Oriëntatie: het noorden is rechtsonder.
Orientation: north is lower right.

Cornelis Jacob van de Graaff, gouverneur van de Kaap in de jaren 1785-1791 en oudere broer van de voorlaatste gouverneur van Ceylon, Willem Jacob van de Graaff, werd klaarblijkelijk in 1787 ook betrokken bij de pogingen van de laatste om op korte termijn een uitvoerbaar projectplan voor de versterking van Trincomalee te doen ontwerpen. Op de bladen 349 en 350 boven zijn vier ongeannoteerde voorstellen van zijn hand voor de vernieuwing van het hoofdfront van het fort gereproduceerd, die toen waarschijnlijk op verzoek van zijn broer naar Ceylon zijn gezonden en naderhand, met nog verscheidene andere, niet gerelateerde kaarten, onder één inventarisnummer deel hebben uitgemaakt van de collectie Buitenlandse Plans van Vestingen van het Ministerie van Oorlog (OBPV). Zowel Willem Jacob als Cornelis Jacob van de Graaff waren door hun eerdere werkzaamheid als militair ingenieurs goed bekend met de beginselen van de vestingbouw. De plankaart op blad 349 boven geeft een ontwerp weer dat de minste veranderingen in de toen bestaande situatie noodzakelijk maakte; het meer uitgebreide plan hieronder voorziet in de extra aanleg van contregardes en een tenaille voor de bastions, terwijl de ontwerpen op blad 350 boven uitgaan van nog veel ingrijpender wijzigingen. Voor zover bekend heeft geen van deze voorstellen indertijd aanleiding gegeven tot nadere uitwerking in deelplannen.

Cornelis Jacob van de Graaff, Governor of the Cape in the period 1785-1791 and elder brother of the second last Governor of Ceylon, Willem Jacob van de Graaff, in 1787 was apparently also involved with the latter's attempts to have a usable project plan drawn up for strengthening Trincomalee without delay. On sheets 349 and 350 above four unannotated proposals by him for renewing the main front of the fort have been reproduced. These were probably then sent to Ceylon at his brother's request and afterwards, with various other, unrelated maps, became part of the *Buitenlandse Plans van Vestingen* (Plans of Foreign Fortifications) collection of the Ministry of War (OBPV) under one number. Both Willem Jacob and Cornelis Jacob van de Graaff were well acquainted with the principles of fortification through their earlier activities as military engineers. The plan map on sheet 349 above shows a design that would require the least alteration to the existing situation; the more elaborate plan below provides for an extra construction of contregardes and a tenaille for the bastions, while the designs on sheet 350 above proceed from even more radical changes. As far as is known, none of these proposals gave rise to further development in detail plans.

blad 349 onder / sheet 349 below:

Nationaal Archief, 4.OBPV 4.413-5.

Cabo de goede Hoop, den [...] Junij, 1787. C:J: van de Graaff :
Cape of Good Hope, the [...] of June, 1787. C:J: van de Graaff :

N:o III.C / Project op het voorname / Front van Attaque voor / het Fort Trinconomale.

N:o III.C / Project on the main / Front of Attack of / the Fort of Trincomalee.

Schaalstok van 160 Toises of halve Roeden Rijnlands = [ca. 1 : 1.760].
Scale-bar of *160 Toises of halve Roeden Rijnlands* = [approximately 1 : 1,760].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 67 x 50 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 67 x 50 cm.

Oriëntatie: het noorden is rechtsonder.
Orientation: north is lower right.

blad 350 linksboven / sheet 350 upper left:

Nationaal Archief, 4.OBPV 4.413-4.

Cabo de goede Hoop, den [...] Junij, 1787. C:J: van de Graaff :
Cape of Good Hope, the [...] of June, 1787. C:J: van de Graaff :

N:o II.B / Project op het voorname / Front van Attaque voor 't Fort / Trinconomale.

N:o II.B / Project on the main / Front of Attack of the Fort of / Trincomalee.

Schaalstok van 160 Toises of halve Roeden Rijnlands = [ca. 1 : 1.760].
Scale-bar of *160 Toises of halve Roeden Rijnlands* = [approximately 1 : 1,760].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 67 x 50 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 67 x 50 cm.

Oriëntatie: het noorden is rechtsonder.
Orientation: north is lower right.

blad 350 rechtsboven / sheet 350 upper right:

Nationaal Archief, 4.OBPV 4.413-3.

Cabo de goede Hoop, den [...] Junij, 1787. C:J: van de Graaff :
Cape of Good Hope, the [...] of June, 1787. C:J: van de Graaff :

N:o IV.D / Project op het voorname Front / van Attaque voor 't Fort / Trinconomale.

N:o IV.D / Project on the main Front / of Attack of the Fort of / Trincomalee.

Schaalstok van 160 Toises of halve Roeden Rijnlands = [ca. 1 : 1.760].
Scale-bar of *160 Toises of halve Roeden Rijnlands* = [approximately 1 : 1,760].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 67 x 50 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 67 x 50 cm.

Oriëntatie: het noorden is rechtsonder.
Orientation: north is lower right.

blad 350 onder / sheet 350 below:

Nationaal Archief, 4.VEL 1026.

[Anoniem, 1795-1805] :
[Anonymous, 1795-1805] :

[Plan de Trinkonomale avec un Projet de Fortification].

[Plan van Trincomalee met een Vestingbouwproject].

[Plan of Trincomalee with a Fortification Project].

N:o III. C.
Project op het voorname
Front van Attaque voor
het Fort Trincenemale.
Cabo de goede Hoop den Junij 1787
C:J: van de Graaff

Schaalstok van 30. Toises de 6. p. d'holl. = [ca. 1 : 2.350].
Scale-bar of *30. Toises de 6. p. d'holl.* = [approximately 1 : 2,350].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 66 x 76,5 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 66 x 76.5 cm.

Oriëntatie: het noorden is linksonder.
Orientation: north is lower left.

Verso: Plan de Trinkonomale avec un Projet de Fortification.

Als laatste fantasie-ontwerp met betrekking tot het fort van Trincomalee is op blad 350 onder een merkwaardig anoniem Franstalig projectplan voor een reusachtige citadel op de Pagoodsberg gereproduceerd. Het dateert in elk geval van na de verovering van het fort door de Engelsen op 26 augustus 1795, want rechtsonder is op de vlakte daarvoor de hoofdlinie ingetekend die de aanvallers op die dag bezetten ('26. aout 1795 par les Anglais'). Waarschijnlijk gaat het om een voorbereidend Frans-Bataafs ontwerp voor de algehele nieuwbouw van de vestiging uit een der eerste jaren nadien, toen algemeen nog werd verwacht dat Ceylon uiteindelijk wel aan de Compagnie c.q. de Bataafse Republiek zou worden teruggegeven. Voor de bouw van de vesting zou het oude fort, waarvan de omtrekken eveneens zijn aangegeven, geheel hebben moeten verdwijnen. Verder zou een veel groter terrein voor het fort volgens dit plan ontdaan moeten worden van bebouwing en geboomte; ter vergelijking is de bestaande grens van de tuinen ingetekend. Naast het globale ontwerp voor de nieuwe citadel bevat de kaart ook een opzet voor de aanleg van twee verdedigingslinies met verbindende en flankerende loopgraven op de vlakte voor het fort, die een aanvaller in eerste instantie moesten beletten de vesting te naderen.

A final fantastic design related to the fort of Trincomalee, a remarkable anonymous French-language project plan for a gigantic citadel on Pagoda Hill, is reproduced on sheet 350 below. It dates in any case from after the capture of the fort by the English on 26 August 1795, because at the lower right on the level area in front the main line occupied by the attackers on that day (*26. aout 1795 par les Anglais*) has been drawn in. Probably this is a preparatory French or Dutch design for the total rebuilding of the fort dating from the first years after, when it was still generally expected that Ceylon would eventually be returned to the Company or rather, to the Batavian Republic. For the construction of the new fort the old one, the outline of which is indicated as well, would have to be completely removed. Furthermore according to this plan a much larger area in front of the fort would have to be cleared of buildings and trees; for a comparison the existing border of the gardens has been indicated. As well as the overall design for the new citadel, the map also contains a plan for the layout of two first lines of defence with linking and flanking trenches on the terrain in front that were intended to prevent an attacker from approaching the fort.

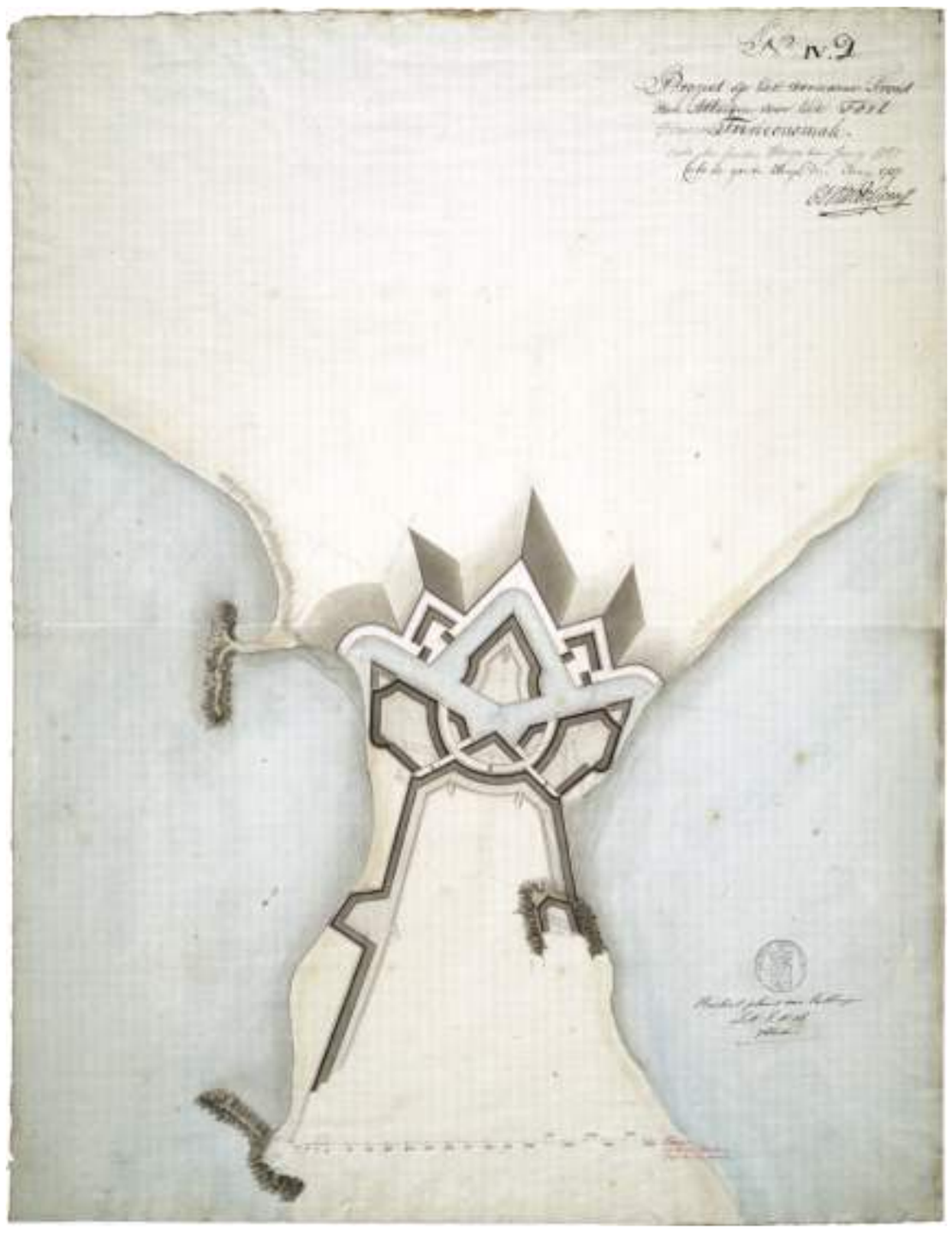

Bijschriften: pag. 349 / Captions: p. 349

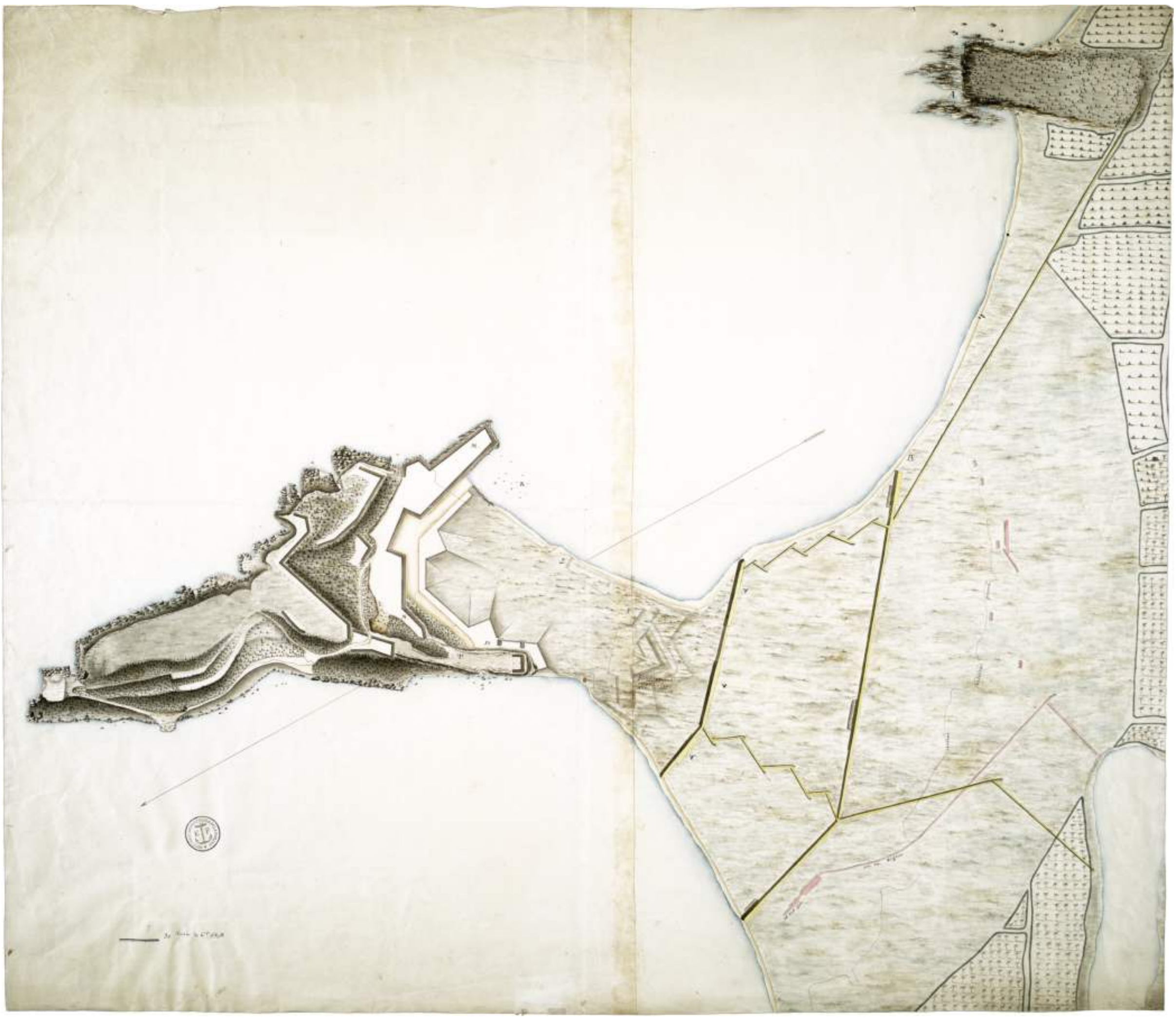

Bijschriften: pag. 352 / Captions: p. 352

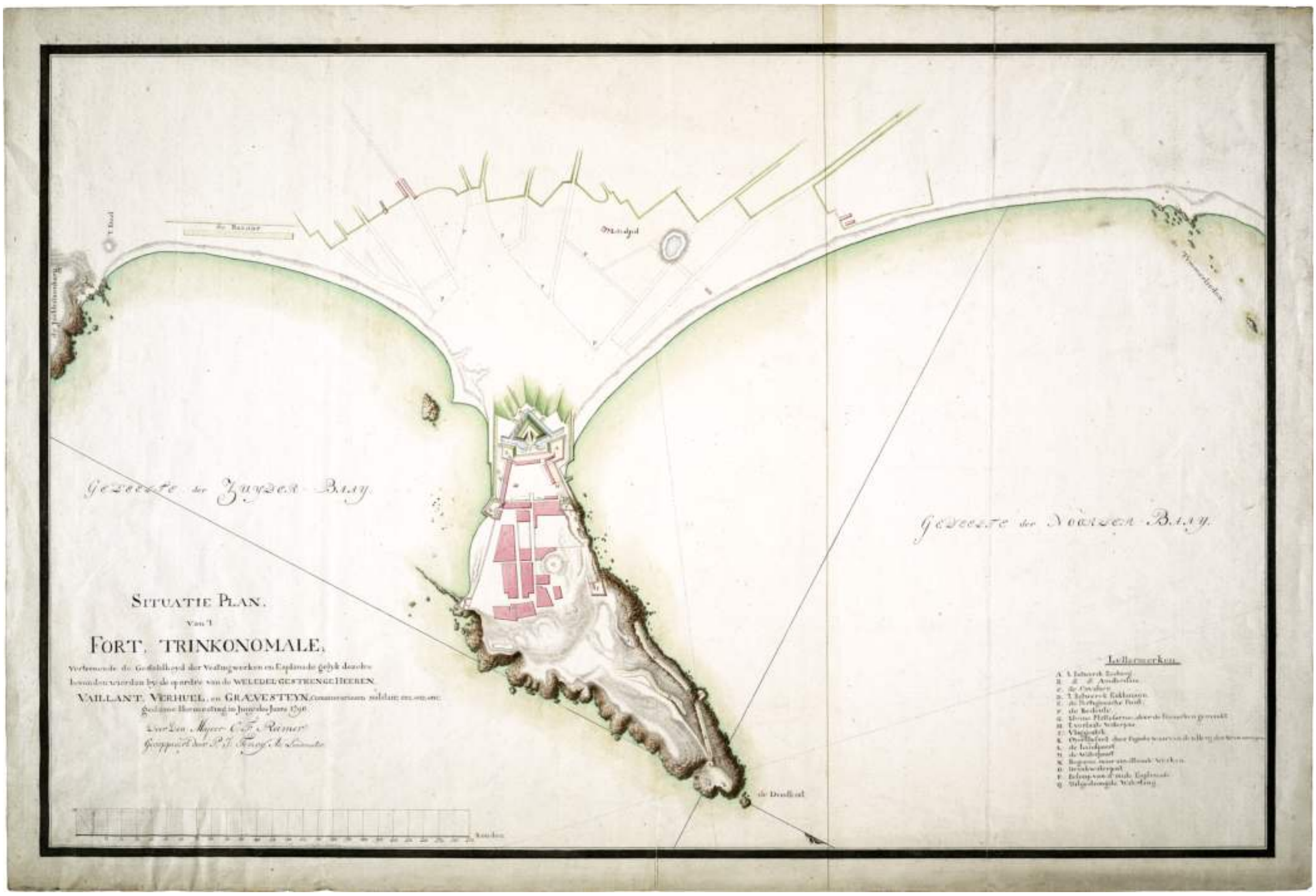
Gezeedte der Zuyder Bay.
Gezeedte der Noorder Bay.
SITUATIE PLAN.
VAN 't
FORT. TRINKONOMALE.
Verbeeldende de Gesteldheyd der Vestingwerken en Esplanade gelyk dezelve
bevonden wierden by de op ordre van de WELEDEL GESTRENGE HEEREN
VAILLANT, VERHUEL, en GRAEVESTEYN Commissarissen militair, enz. enz. enz.
gedaane Hermeeting in Juny des Jaars 1790.
Door Den Majoor C:F: Reimer
Gecoppieerd door P:J: Tency Ad: Landmeeter
Lettermerken.
de Drooglaat

blad / sheet 351:

Nationaal Archief, 4.VEL 1023.

Door den Majoor C:F: Reimer, Gecoppieert door P:r J: Tency, Ad: Landmeeter, [1790] :
By the Major C:F: Reimer, Copied by P:r J:Tency, Adjunct Land Surveyor, [1790] :

Situatie Plan, / der Forten Trinkonomale en Oostenburg [...].

Situation Plan, / of the Forts of Trincomalee and Oostenburg [...].

Schaalstok van 300 Roed = [ca. 1 : 4.160].
Scale-bar of *300 Roed* = [approximately 1 : 4,160].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 175 x 102 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 175 x 102 cm.

Oriëntatie: het noorden is rechtsonder.
Orientation: north is lower right.

Verklaringen: [linksonder] voortzetting van de titel :
Explanations: [lower left] continuation of the title :

Voornaamlyk aanwyzende de betrekkelyke Legging derzelven ten opzigten van malkanderen alsmede, / de voornaamste Baayen, Doortogten, Inhammen, enz. onder en omtrent deeze Forten geleegen, zynde / de vestingwerken derzelve alhier vertoond, volgens de dienaangaande, geädopteerde Projecten der / Weledel Gestrenge Heeren, Vaillant, Verhuel, en Graevesteyn, / Commissarissen Militair, enz, enz; / Ter Ordre van Hun Weledel Gestrengens.

Op de bladen 351 t/m 355 zijn ten slotte de bewaard gebleven kaarten en profielen van het definitieve plan voor de versterking van Trincomalee gereproduceerd, zoals dit in de maanden juni-augustus 1790 onder supervisie van de majoor Carl Friedrich Reimer werd opgesteld en getekend voor de Militaire Commissie. De kaart op blad 351 is het inleidende overzichtsblad voor alle fortificaties in en bij Trincomalee, dat dus ook diende als basis voor de detailkaarten en -plannen voor het fort Oostenburg op de bladen 358 e.v. Het betreft de enige nog bestaande kopie door de adjunct-landmeter Pieter Tency, die in 1789 met Reimer van Java naar Ceylon was overgekomen en in 1793, toen Reimer zelf directeur der fortificatiën werd, in Batavia zou worden aangesteld als eerste landmeter. De kaart geeft overigens niet echt de bestaande situatie in 1790 weer, omdat Trincomalee en Oostenburg al in hun uiteindelijk beoogde vorm zijn ingetekend. De werkelijke situatiekaart van alleen het hoofdfort van Trincomalee is afgebeeld op blad 352.

Finally on sheets 351 to 355 we have reproduced the extant maps and profiles of the definitive plan for the fortification of Trincomalee, as was designed and drawn for the Military Commission in the period June-August 1790 under the supervision of Major Carl Friedrich Reimer. The map on sheet 351 is the introductory general map for all the fortifications in and around Trincomalee, which then also served as a basis for the detail maps and plans for the fort of Oostenburg on sheet 358 and following. This is the only existing copy, made by the adjunct surveyor Pieter Tency, who had come to Ceylon with Reimer from Java in 1789, and in 1793, when Reimer became Director of Fortifications, would be appointed in Batavia as First Land Surveyor. In any case, the map does not depict the real situation in 1790, because Trincomalee and Oostenburg have been drawn in their form as eventually intended; the actual situation map of only the main fort of Trincomalee is shown on sheet 352.

blad / sheet 352:

Nationaal Archief, 4.VEL 1025.

Door Den Majoor C:F: Reimer, Gecoppieert door P:J: Tency, Ad: Landmeeter, in Juny des Jaars 1790 :
By The Major C:F: Reimer, Copied by P:J: Tency, Adjunct Land Surveyor, in June of the Year 1790 :

Situatie Plan, / van 't / Fort, Trinkonomale [...].

Situation Plan, / of the / Fort, of Trincomalee [...].

Schaalstok van 250 Roeden = [ca. 1 : 4.170].
Scale-bar of *250 Roeden* = [approximately 1 : 4,170].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 53 x 78 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 53 x 78 cm.

Oriëntatie: het noorden is rechtsonder.
Orientation: north is lower right.

Verklaringen: [linksonder] voortzetting van de titel :
Explanations: [lower left] continuation of the title :

Vertoonende de Gesteldheyd der Vestingwerken en Esplanade gelyk dezelve/ bevonden wierden by de op ordre van de Weledel Gestrenge Heeren, / Vaillant, Verhuel, en Graevesteyn, Commissarissen militair, enz, enz; / gedaane Hermeeting in Juny des Jaars 1790.

[rechtsonder] een legenda bij de letters A t/m Q :
[lower right] a key to the letters A to Q :

Lettermerken.
A. 't Bolwerck Zeeburg.
B. D[itt]o d[itt]o Amsterdam.
C. De cavalier.
D. 't Bolwerck Enkhuisen.
E. De Portugeeesche Punt.
F. De redoute.
G. Kleine Platteforme, door de Franschen gemaakt.
H. 't Verlaate Waterpas.
I. Vlaggestok.
K. Overblyfsel dier Pagoda waarvan den Berg den naam ontvangen.
L. De Landpoort.
M. De Waterpoort.
N. Begonne maar onvoltooide Werken.
O. Drinkwaterput.
P. Beloop van d'oude Esplanade.
Q. Uitgedroogde Watertang.

De situatie van het fort van Trincomalee zoals hier weergegeven door Pieter Tency naar de hermeting door Carl Friedrich Reimer in juni 1790 toont enkele kleine aanpassingen ten opzichte van de toestand van 1785 volgens de plattegrond van Von Lützow op blad 337, met als voornaamste de toevoeging van flankerende aarden buitenwallen aan de zeezijden van de bastions Amsterdam en Zeeburg, conform het noodplan van De la Goupillière, Löwe en Fornbauer op blad 341. Verder was klaarblijkelijk een groot deel van de bebouwing en begroeing op het voorterrein opgeruimd om een vrij schotsveld te verkrijgen. De 'begonne maar onvoltooide Werken' langs de noordkant van Pagoodsberg betreffen een provisorische versterking van de Fransen, die ook op het plan van Von Lützow is aangegeven. Van het hoofdplan van Reimer voor Trincomalee op de volgende bladen zijn voor zover bekend na 1790 geen delen meer uitgevoerd; de topografische situatie in deze kaart is derhalve bij benadering ook die tijdens het beleg en de verovering door de Britse expeditietroepen in augustus 1795.

The fort of Trincomalee as depicted here by Pieter Tency according to the new survey by Carl Friedrich Reimer in June 1790 shows several small adjustments in relation to the situation in 1785 seen in Von Lützow's ground-plan on sheet 337, the main one being the addition of flanking earthen outer ramparts on the seaward side of the Amsterdam and Zeeburg bastions, in conformity with the emergency plan by De la Goupillière, Löwe and Fornbauer on sheet 341. Further, apparently a large proportion of the buildings and growth on the ground in front had been removed in order to get a clear field of fire. The note *begonne maar onvoltooide Werken* (begun but unfinished works) along the northern side of Pagoda Hill refers to a provisional fortification made by the French which is also shown on Von Lützow's plan. As far as is known, no parts of Reimer's main plan for Trincomalee on the following sheets were implemented after 1790. Hence the topographical situation in this map is approximately also the one during the siege and capture by the British expeditionary force in August 1795.

blad / sheet 353:

Nationaal Archief, 4.VEL 1019.

Getekent na 't Origineel van den Major Ingenieur Reimer door G:E: Schenck, [1790] :
Drawn from the Original of the Major-Engineer Reimer by G:E: Schenck, [1790] :

Algemeen-Plan / van een Project tot Verbeetering der Vestingwercken / van / Trinkonomale [...].

General Plan / of a Project for the Improvement of the Fortifications / of / Trincomalee [...].

Schaalstok van 200 Roeden = [ca. 1 : 1.495].
Scale-bar of *200 Roeden* = [approximately 1 : 1,495].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 127 x 96 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 127 x 96 cm.

Oriëntatie: het noorden is rechtsonder.
Orientation: north is lower right.

Verklaringen: [linksonder] vervolg van de titel :
Explanations: [lower left] continuation of the title :

Beraamd door de Weledel Gestrenge Heeren, Vaillant, Verhuel, / en Graevestein; Commissarissen militair, enz.

Het algemene plan van de Militaire Commissie voor de geprojecteerde verbeteringen van het fort van Trincomalee voorzag in de eerste plaats in een grootscheepse versterking van het front aan de landzijde, vanwege de kosten echter met behoud van zoveel mogelijk bestaande elementen, en verder in de aanleg van een afzonderlijke vesting op de Pagoodsberg, waarbinnen de verdedigers zich in laatste instantie konden terugtrekken. Het ontwerp voor deze laatste komt ten dele overeen met het citadelplan op de anonieme Franse kaart van na 1795 op blad 350 onder. Naast de hier gereproduceerde kopie van de luitenant-ingenieur G.E. Schenck bezit het Nationaal Archief een tweede, identieke versie van het algemeen plan door de eerste landmeter te Colombo (in 1790 adjunct onder Reimer) Dominicus Matthijsz, onder inventarisnummer 4.VEL 1020.

The Military Commission's general plan for the projected improvements to the fort at Trincomalee provided in the first place for a large-scale strengthening of the front on the landward side, although because of the cost keeping as many of the existing elements as possible, and further for the construction of a separate fort on Pagoda Hill, where the defenders could withdraw to as a last resort. The design for the latter agrees partly with the plan for a citadel on the anonymous French map from after 1795 on sheet 350 below. Alongside the copy by Lieutenant-Engineer G.E. Schenck reproduced here, the Netherlands National Archives hold a second, identical version of the general plan by the First Land Surveyor at Colombo (in 1790 adjunct under Reimer), Dominicus Matthijsz, under the number 4.VEL 1020.

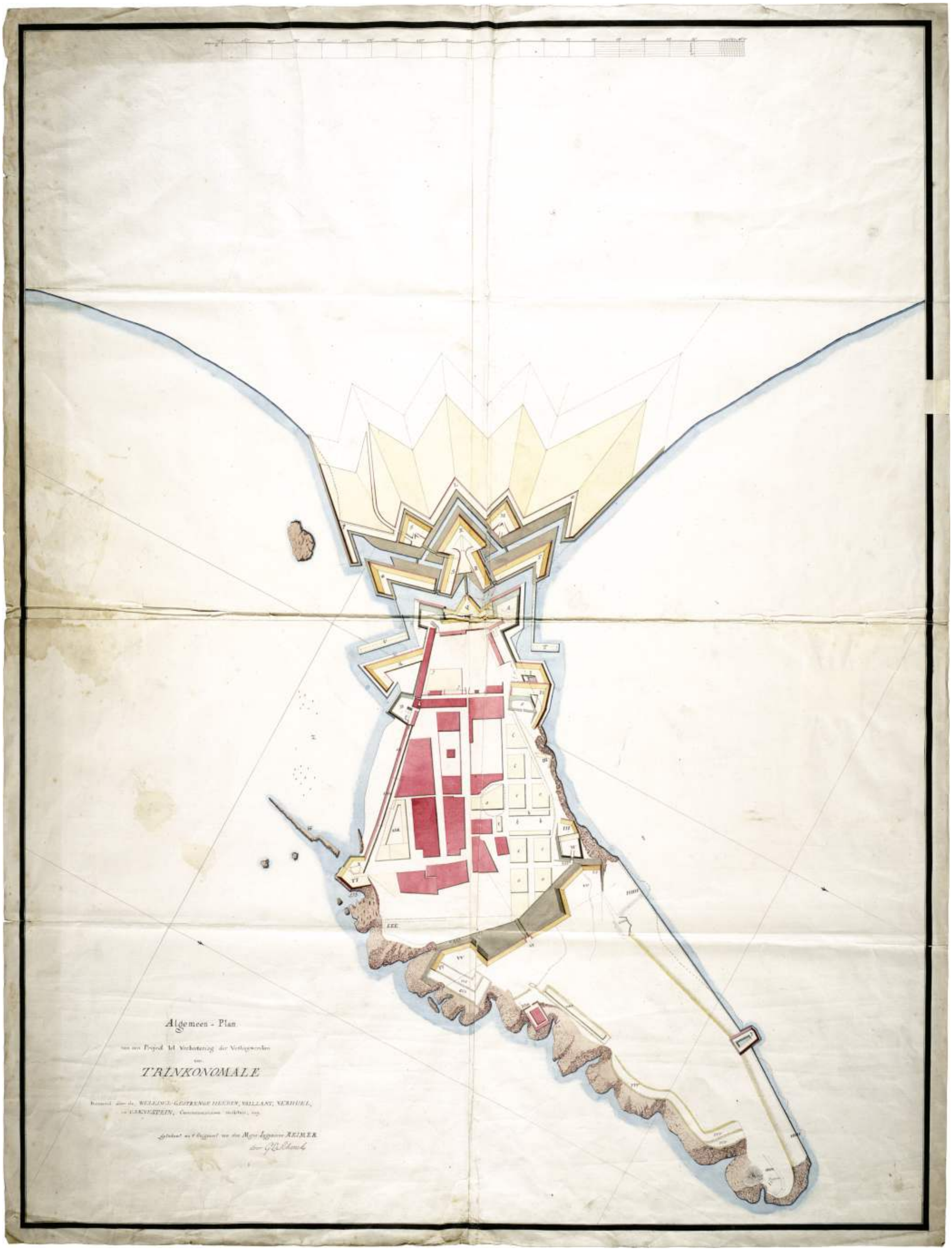

Algemeen - Plan

van een Project tot Verbetering der Vestingwerken

van

T'RINKONOMALE

Aangeteekend door de WELEDELE GESTRENGE HEEREN, VAILLANT, VERHUEL, en GARNESTEIN, Commissarissen uit dien hoofde, enz.

Gelithogr. en 't Eigendom van den Majoor Ingenieur REIMER.

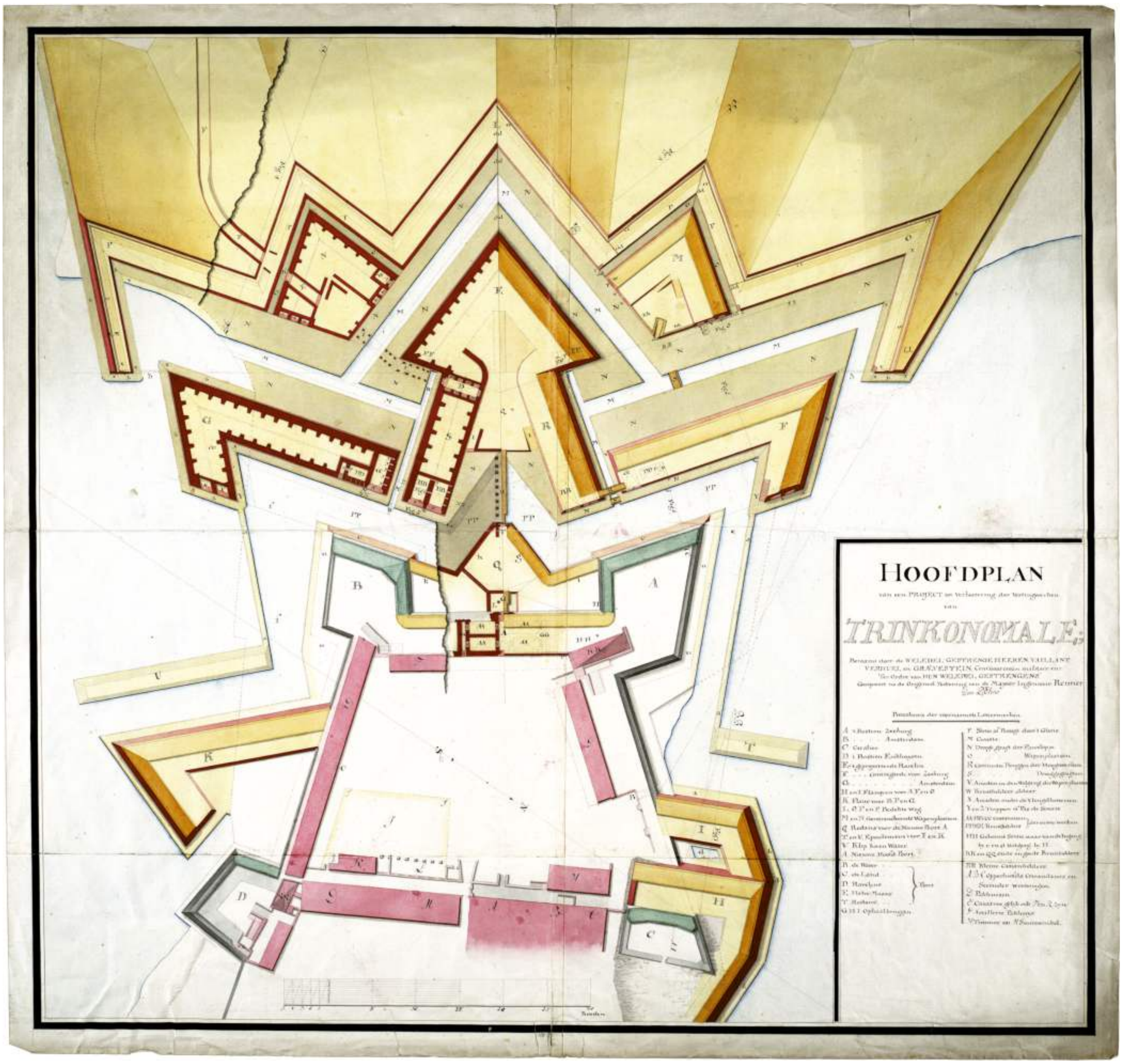

blad 354 boven / sheet 354 above:

Nationaal Archief, 4.VEL 1022B.

Gecopieert na de Origeneel Teekening van de Majoor Ingenieur Reimer. Door P:r Elias, [1790] :
Copied from the Original Drawing of the Major-Engineer Reimer. By P:r Elias, [1790] :

Hoofdplan / van een Project tot Verbeetering der Vestingwerken / van / Trinkonomale [...].

Main Plan / of a Project for the Improvement of the Fortifications / of / Trincomalee [...].

Schaalstok van 30 Roeden = [ca. 1 : 605].
Scale-bar of *30 Roeden* = [approximately 1 : 605].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 76 x 80 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 76 x 80 cm.

Oriëntatie: het noorden is rechtsonder.
Orientation: north is lower right.

Verklaringen: [rechtsonder] vervolg van de titel :
Explanations: [lower right] continuation of the title :

Beraamt door de Weledel Gestrenge Heeren, Vaillant, / Verhuel, en Graevestein; Comissarissen militair, enz. / Ter Ordre van Hun Weledel Gestrengens.

[rechtsonder] een legenda bij de letters **A** t/m **V**, A t/m Z, AA t/m RR, *A* t/m *M* :
[lower right] a key to the letters **A** to **V**, A to Z, AA to RR, *A* to *M* :

Beteekenis der voornaamste Lettermerken.
A. 'T Bastion Zeeburg.
B. ['T Bastion] Amsterdam.
C. Cavalier.

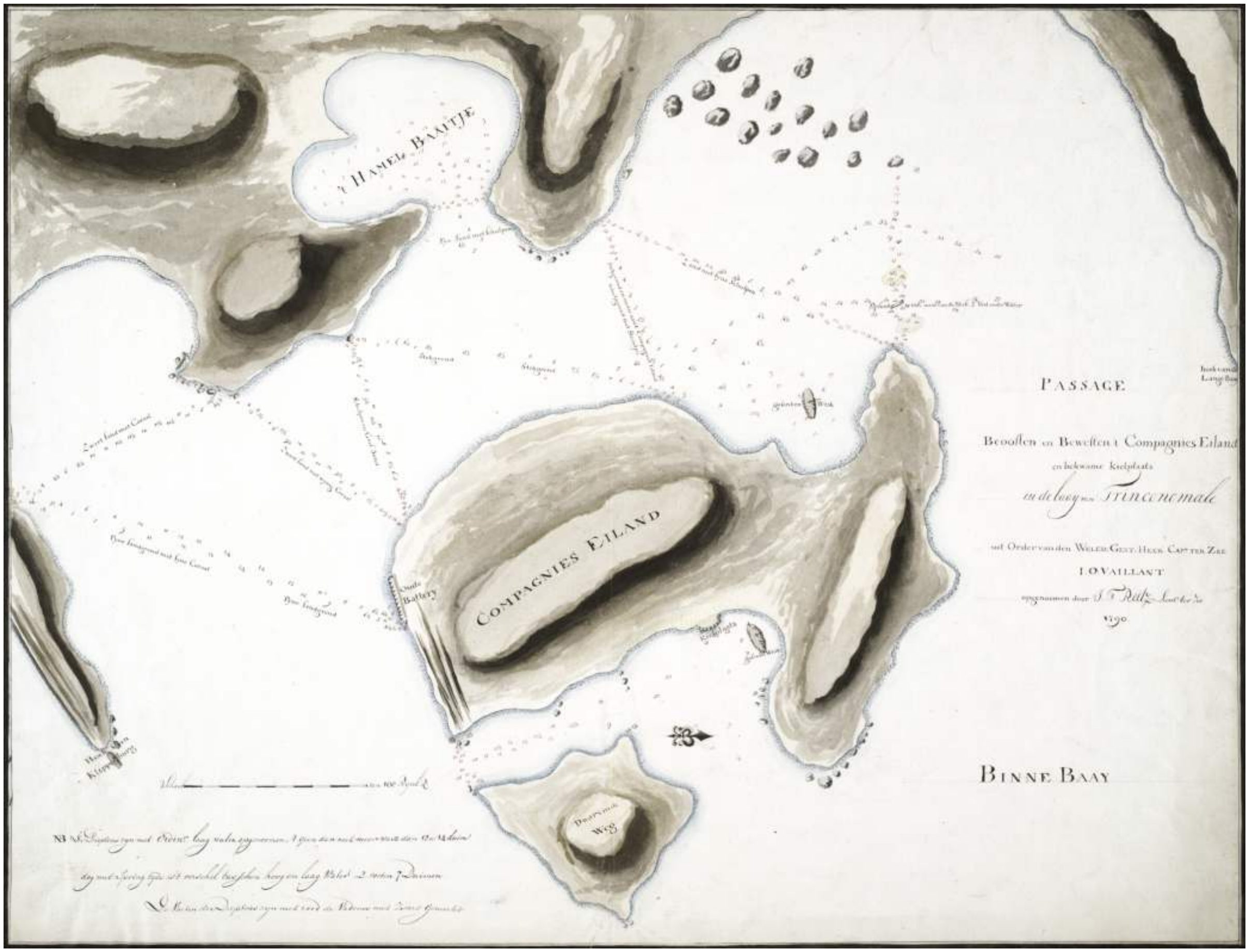

D. 'T Bastion Enkhuysen.
E. 'T Geprojecteerde Ravelin.
F. ['T Geprojecteerde] contregarde voor Zeeburg.
G. ['T Geprojecteerde contregarde voor] Amsterdam.
H. en **I**. Franquen voor **A**, **F** en **O**.
K. Flanc voor **B**, **P** en **G**.
L. **O**. **P**. en P. Bedekte weg.
M. en **N**. Geretrancheerde Wapenplaatsen.
Q. Redans voor de Nieuwe Poort A.
T. en U. Epaulemens voor **I**. en **K**.
V. Klip boven Water.
A. Nieuwe Hoofd Poort.
B. De Water Poort.
C. De Land Poort.
D. Ravelyns Poort.
E. Halve Maans Poort.
T. redans Poort.
G.H.I. Ophaalbruggen.
F. Sortie of Passage door 't Glacis.
M. Cuvette.
N. Drooge gragt der Enveloppe.
O. [Drooge gragt der] Wapenplaatsen.
R. Comunitie Bruggen der Hoogewerken.
S. [Comunitie Bruggen der] Droogegragten.
V. Arcaden in den Walgang der Wapenplaatsen.
W. Kruitkelders aldaar.
X. Arcaden onder de Vleugelbatterien.
Y. en Z. Trappen of Pas de Souris.
AA.BB.CC. Casematten der niewe werken.
DD.EE. Kruitkelders der niewe werken.
HH. Geheime Sortie, waar van de Ingang by r, en d'uitgang by II.
KK. en QQ. Oude en goede Kruitkelders.
RR. Kleine Canankelders.
A.B.C. Opperhoofds, Comandants, en Seconder wooningen.
D. Pakhuisen.
E. Casarme, gelyk ook *F.* en *K.* zyn.
F. Artillerie Pakhuys.
H. Timmer, en *M.* Smitswinkel.

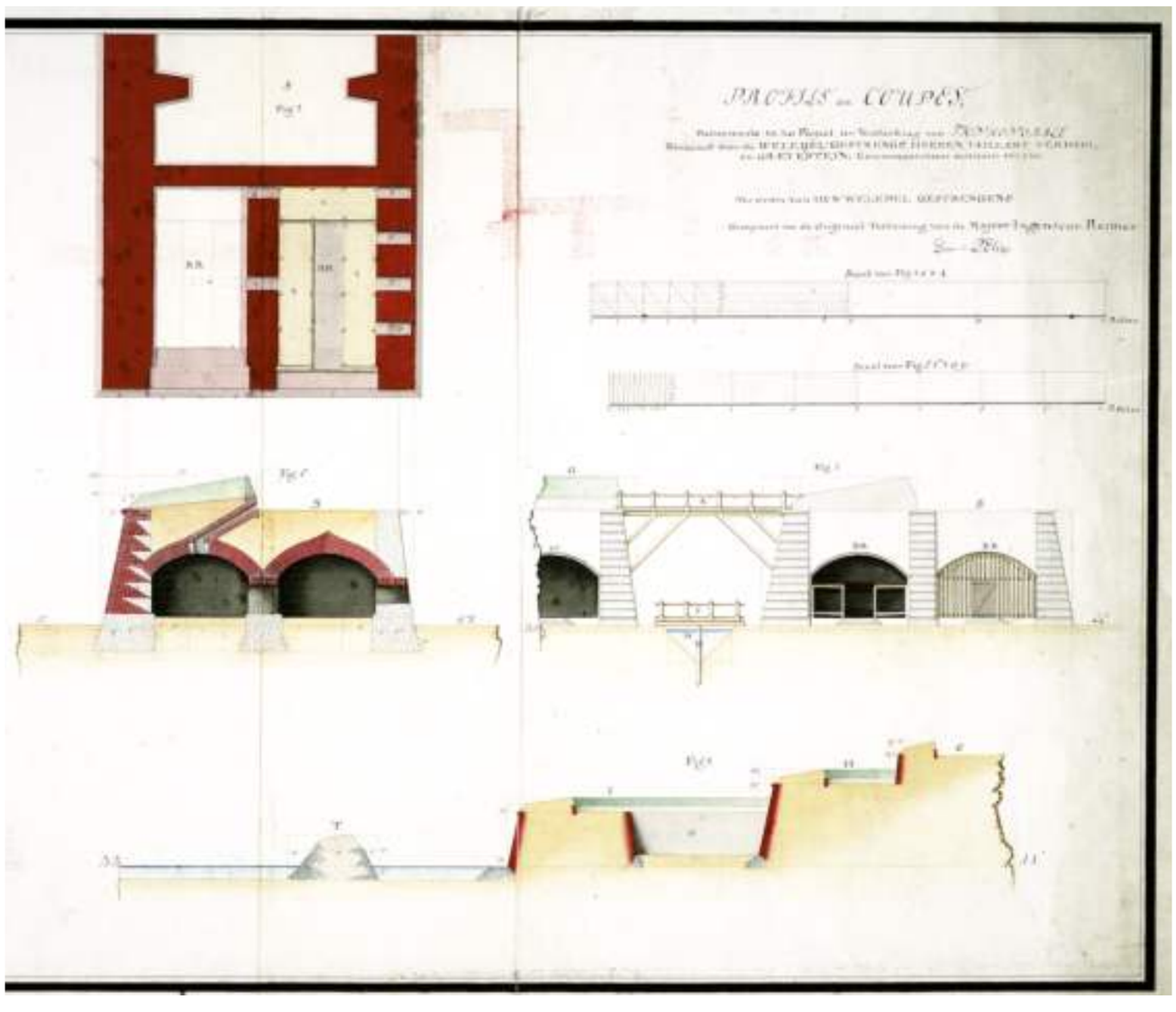

Het hoofdplan voor Trincomalee uit 1790, hier in een kopiekaart met de fundamenten en in opstand door Reimers assistent Pieter Elias, liet de bestaande bastions Amsterdam, Zeeburg, Enkhuizen en de Kat intact. Landinwaarts zou het fort worden beschermd door een groot nieuw ravelijn met contregardes en diverse andere voorwerken, terwijl aan de zeezijden een uitbouw met twee grote flankwerken was ontworpen, zoals Reimer ook al in zijn plan van 1785 had voorgesteld (bladen 338-340). Van de nieuw geplande vestingwerken op de Pagoodsberg is geen afzonderlijk plan bewaard gebleven en mogelijk ook nooit gemaakt. Het Nationaal Archief bezit een tweede kopiekaart van het hoofdplan door de Colombose eerste landmeter Dominicus Matthijsz onder inventarisnummer 4.VEL 1021. De negen figuren van aanzichten, doorsneden en plattegronden op de bijbehorende profieltekening op de bladen 354-355 onder, de enige die tegenwoordig nog van het hoofdplan voor Trincomalee bekend is, volgen de lijnen die daartoe op deze beide plans zijn aangegeven.

The main plan for Trincomalee from 1790, here in a copy with the foundations and in relief by Reimer's assistant Pieter Elias, leaves the existing bastions Amsterdam, Zeeburg, Enkhuizen and the Cavalier intact. On the land front the fort would be protected by a large new ravelin with contregardes and various other outworks, whereas on the seaward side an extension with two large flanking works was designed, as Reimer had already envisaged in his plan from 1785 (sheets 338-340). No separate plan of the projected new defences on Pagoda Hill has been preserved, and possibly was never made. The Netherlands National Archives hold a second copy map of the main plan by the Colombo First Land Surveyor Dominicus Matthijsz, with the number 4.VEL 1021. The nine views, cross-sections and ground-plans on the accompanying profile drawing on sheets 354-355 below, which is now the only one known to relate to the main plan for Trincomalee, follow the lines that are indicated on the two plans.

bladen 354-355 onder / sheet 354-355 below:

Nationaal Archief, 4.VEL 1024.

Gecopieert na de Origeneel Teekening van de Majoor Ingenieur Reimer. Door P:r Elias, [1790] :
Copied from the Original Drawing of the Major-Engineer Reimer. By P:r Elias, [1790] :

Profils en Coupes; / Behoorende tot het Project ter Versterking van Trinkonomale [...].

Profiles and Cross-sections; / as Appended to the Project for the Fortification of Trincomalee [...].

Schaalstokken van 15 Roeden = [ca. 1 : 290] 7 Roeden = [ca. 1 : 120].
Scale-bars of *15 Roeden* = [approximately 1 : 290] *7 Roeden* = [approximately 1 : 120].

2 kaarten + 7 profielen : ms op papier, gekleurd, 54 x 148 cm.
2 maps + 7 profiles : ms on paper, coloured, 54 x 148 cm.

Oriëntatie: niet aangegeven.
Orientation: not indicated.

Verklaringen: [rechtsboven] vervolg van de titel :
Explanations: [upper right] continuation of the title :

Beraamd door de Weledel Gestrenge Heeren, Vaillant, Verhuel, / en Graevestein; Commissarissen militair, enz. enz. / Ter Ordre van Hun' Weledel Gestrengens.

blad 355 boven / sheet 355 above:

Nationaal Archief, 4.VEL 246.

Opgenoomen door J:F: Reitz Lieut:t ter Zee, 1790 :
Charted by J:F: Reitz, Lieutenant-Commander, 1790 :

Passage / Beoosten en Bewesten 't Compagnies Eiland / en bekwame kielplaats / in de baay van Trinconomale [...].

[The] Passages / to the East and to the West of Company's Island / and [its] convenient careening yard in the bay of Trincomalee [...].

Schaalstok van 100 Rijnl: R: = [ca. 1 : 3.970].
Scale-bar of *100 Rijnl: R:* = [approximately 1 : 3,970].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 49 x 65 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 49 x 65 cm.

Oriëntatie: het noorden is rechts.
Orientation: north is right.

(vervolg op pag. 356 / continued on p. 356)

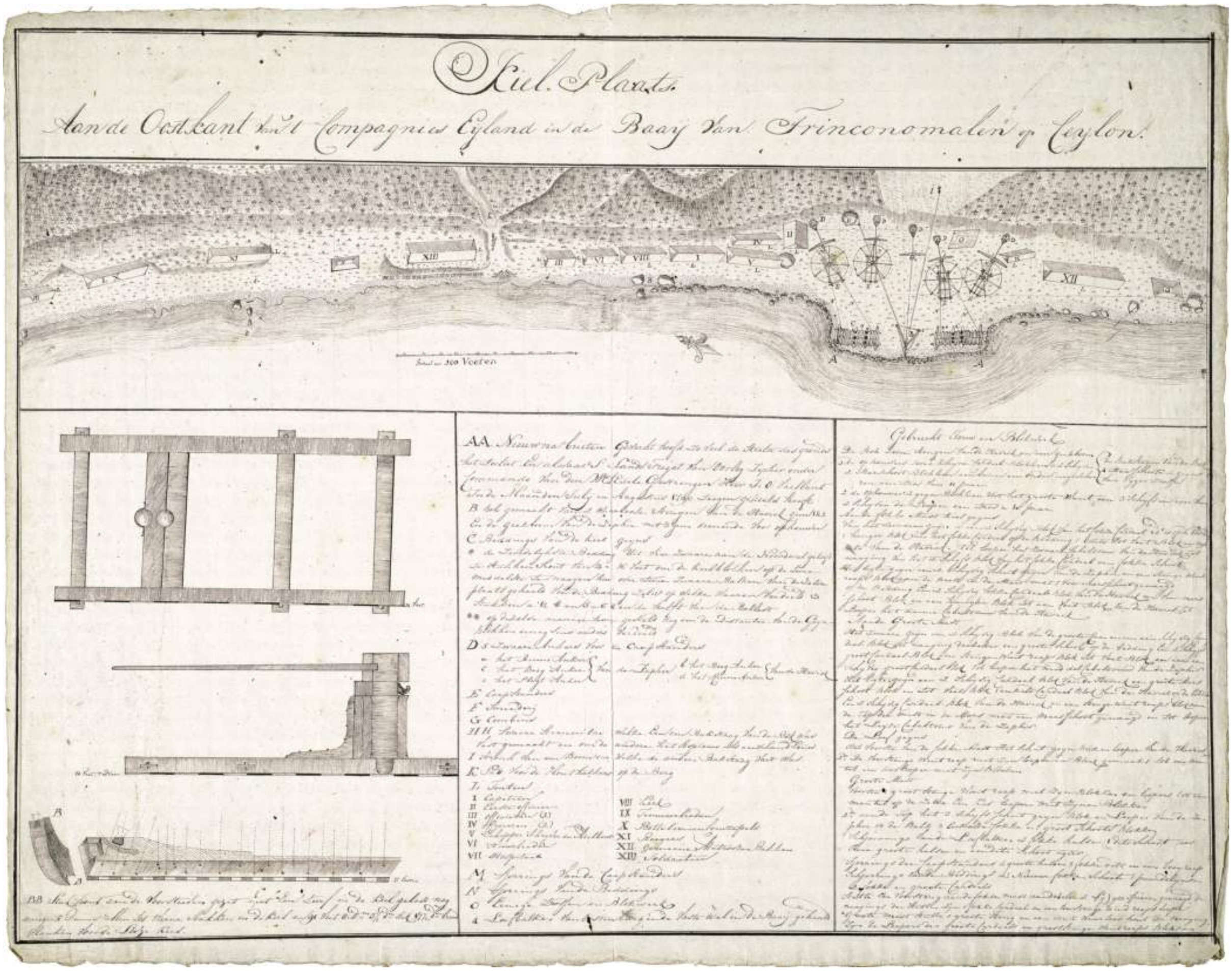

(vervolg van pag. 355 / continued from p. 355)

Verklaringen: [rechtsmidden] vervolg van de titel :
Explanations: [centre right] continuation of the title :

uit Order van den Weled: Gest: Heer Cap:n ter Zee / I:O:Vaillant.

[linksonder] een aantekening :
[lower left] a note :

NB. De Dieptens zyn met Ordin:r laag water opgenoomen, 't geen dan niet meer wast dan 12 a 14 duim dog met Spring tyde is't verschil tusschen hoog en laag Water 2 voeten 7 duimen. De Voeten der Dieptens zyn met rood de Vadems met Zwart gemerkt.

Compagnies Eiland (Great Sober Island). Op het zogenoemde Compagnies Eiland in de toegang tot de Binnenbaai van Trincomalee, nu Great Sober Island, was al sinds de jaren tachtig van de zeventiende eeuw een timmerwerf en 'kielplaats' ingericht voor herstelwerkzaamheden aan de compagniesschepen. In de achttiende eeuw werd van deze voorziening in toenemende mate ook gebruik gemaakt door buitenlandse schepen, in hoofdzaak Engelse, Franse en Deense, wanneer deze in het 'winterseizoen' met toestemming van de Compagnie in de Binnenbaai beschutting vonden tegen de noordoostmoesson. Een detailtekening van de kielplaats, dus de inrichting waar schepen gekrengd (op hun kant getrokken) konden worden om werkzaamheden onder de waterlijn te kunnen uitvoeren, is gereproduceerd op blad 356. De kaart op blad 355 toont de resultaten van peilingen rondom het Compagnies Eiland en Dwars-in-de-Weg (Little Sober Island), die tijdens het verblijf van de Militaire Commissie in Trincomalee in de maanden juni-augustus 1790 werden verricht door de marineofficier J.F. Reitz. De 'oude Battery' op het eiland is het restant van de kleine kustversterking die de Fransen hier tijdens hun kortstondige verblijf in 1672 oprichtten en die later door de Compagnie werd gebruikt; op diverse andere kaarten is deze aangeduid als de Franse Waterpas. De intussen verlaten compagniesbatterij op Dwars-in-de-Weg is niet meer aangegeven.

Compagnies Eiland (Great Sober Island). In the eighties of the seventeenth century a carpenter's yard with careening facilities had been set up on the so-called *Compagnies Eiland* (Company's Island, now Great Sober Island) in the entrance to the Inner Bay of Trincomalee for doing repairs to Company ships. In the eighteenth century foreign ships, mainly English, French and Danish, also made use of this facility to an increasing degree, when they took shelter from the north-east monsoon in the Inner Bay during the 'winter season' with the Company's permission. A detail drawing of the *kielplaats* (careening yard), where ships could be turned on their side to carry out work below the waterline, is reproduced on sheet 356. The map on sheet 355 shows the results of soundings around the Company's Island and *Dwars-in-de-Weg* (Little Sober Island) that were made during the presence of the Military Commission in Trincomalee in June-August 1790 by the naval officer J.F. Reitz. The *oude Battery* (old battery) on the island is a remnant of the small coastal fortification that the French set up there during their short stay in 1672 and was later used by the Company; on various other maps this is usually marked as the *Franse Waterpas* (French Sea-level Battery). The Company battery on *Dwars-in-de-Weg*, abandoned in the meantime, is no longer indicated.

blad / sheet 356:

Nationaal Archief, 4.BRF 231.

[Anoniem, 1785] :
[Anonymous, 1785] :

Kiel-Plaats / Aan de Oostkant van 't Compagnies Eijland in de Baaij van Trinconomalen op Ceylon.

Careening Yard / On the East side of Company's Island in the Bay of Trincomalee.

Schaalstok van 100 Voeten = [ca. 1 : 395].
Scale-bar of *100 Voeten* = [approximately 1 : 395].

1 kaart + 1 profiel : ms op papier, 43 x 54 cm.
1 map + 1 profile : ms on paper, 43 x 54 cm.

Oriëntatie: het noorden is rechtsonder.
Orientation: north is lower right.

Verklaringen: [midden onder] een legenda bij de letters A t/m K, L I-XIII, M t/m O :
Explanations: [below centre] a key to the A to K, L I-XIII, M to O :

AA. Nieuw na buiten gewerkt hoofd zo veel de steilte des gronds het toeliet en alwaar S: Lands Fregat van Oorlog Zephir onder Commando van den Wel Edele Gestrengen Heer I:O: Vaillant In de Maanden Julij en Augustus 1790 teegen gekield heeft.
B. Bok gemaakt van 2 waarloosen stengen aan de Havick gem. 1 & 2 En de giekboom van de Zephir met 3 gem. dienende voor ophouwer.
C. Beddings van de kiel geijns.
* De Zuidelijkste Bedding uit vier zwaaren aan de Noordwal gekapte stukken hout van 14 a 16 voet om de kielblokken op de twee middelste te naayen hier over twee Zwaare Balken van dezelve plaats gehaald voor de Bedding zelvs op welke waaren verdeeld 13 stukken a 12 [voet] en 5 a 6 [voet] en de helft van de Ballast.
** Op dezelven manier samen gesteld dog van de Distantie van de Geijn Blokken eenig sins anders verdeeld.
D. 5 Zwaare Ankers voor de Caapstanders.
a. Het Ruim Anker van de Zephir.
c. Het Boeg anker van de Zephir.
e. Het Plegt Anker van de Zephir.
b. Het Boeganker van de Havick.
d. Het Ruimanker van de Havick.
E. Caapstanders.
F. Smeederij.
G. Combuis.
HH. Swaare steenen om welke Een een Bakstaag van den Bok was vastgemaakt en om de andere het stoptouw als een Land touw.
I. Stronk van een Boom om welke de andere Bakstaag vast was.
K. Pad voor de Houthakkers op de Berg.
L. Tenten.
I. Capitein.
II. Eerste officier.
III. Officieren (2).
IV. Officieren (2).
V. Schipper Schrijver en Adelborsten.
VI. Stuurlieden.
VII. Hospitaal.
VIII. Kerk.
IX. Timmerlieden.
X. Botteliers en Constapels.
XI. Roeyers.
XII. Gemeene Matroozen.
XIII. Soldaten.
M. Sjorrings van de Caapstanders.
N. Sjorrings van de Beddings.
O. Eenige trossen en Blokwerk.
[...] Loefbalken van Oostenburg en de Vaste Wal in de Baaij gehaald.

[linksonder, bij de detailtekeningen] een beschrijving :
[lower left, with the detail drawings] a description :

BB. Stuk hout aan de Voorsteeven gezet met een turf in de kiel gelast nog eenige 5 Duims ribben tot maane stukken in de kiel en 91 voet 8 D:m 3½ d:m dik 17½ d:m breede planken voor de Looze kiel.

[rechtsonder] een beschrijving :
[lower right] a description :

Gebruikt Touw en Blokwerk.
De Blok twee strengen van de Havick en een giekboom.
1. De ophouwers twee kleijne Cardeel Blokken a 2 schijven. De Bakstengen in de Bok en 4 Marschooten 2 geijns van stijgertrossen.
2 Marschoot Blokken een boven een onder ingeschooren en een tros van 1 paar.
2. De ophouwers 2 geijn Blokken uit het groote Want een 3 schijfs en een van 2 schijven de Looper en een tros a 10 paar. Aan de fokkemast kielgeijns.
Van het zwaare geijn is een 2 schijvig Blok van het fokke Cardeel 1 d:o is op de bedding 1 hanger Blok van het Cardeel op de Bedding 1 dito tot Voet blok [...] dito van de Havick. Tot looper het zwaare Cabeltouw van de Havick tot naaying van het 2 schijfs Blok van fokke Cardeel een fokke schoot.
Het ligte geijn een 2 schijvig Schut geijn van de Zephir en een stenge Wint reeps Blok aan de mast in de Mars met 't voormarsschoot genaayd op de Bedding. Een 2 schijvig fokke Cardeel Blok van de Havick een voor mars schoot Blok en een hanger Blok tot een Vast Blok van de Havick tot aan de Groote Mast.
Het Zwaare Geijn een 2 schijvig Blok van de groote Raas en een schijvig Cardeel Blok tot naaying der zelver een groote Schoot op de bedding Een 2 schijfs groot Cardeel Blok een Stenge Wint reeps Blok tot Voet Blok en een een schijvig groot Cardeel blok tot looper het middel Cabeltouw van de Zephir.
Het ligte geijn een 2 schijvig Cardeel Blok van de Havick een groote Mars schoot Blok en tot Voet Blok 1 enkeld Cardeel Blok van de Havick op de bedding.
Een 2 schijvig Cardeel Blok van de Havick en een Stenge Wint reeps blok aan de top der mast in de Mars met een Marschoot genaayd en tot looper.
De Loefs geijns.
Het voorste van de fokke Mast het schut geijn Blok en looper van de Havick.
2de. De Voorstenge Wint reep met zijn looper en Block gemaakt tot een mantel een katlooper met zijn Blocken.
Groote Mast.
Voorste 1 groot Stenge Wint reep met zijn blokken en looper tot een mantel op de zelve. Een Kat looper met zijne Blokken.

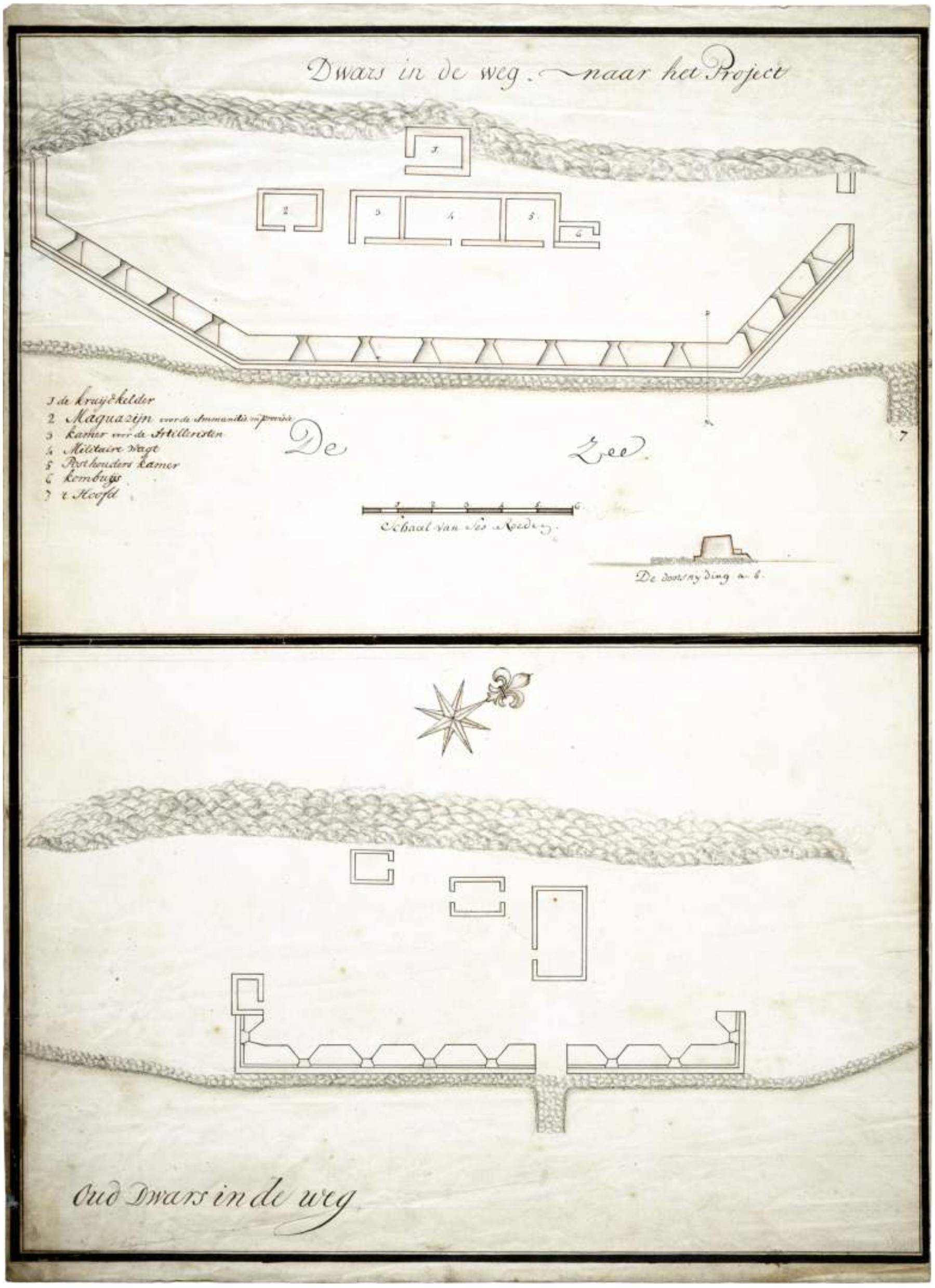
Dwars in de weg. — naar het Project
1 de kruijtkelder
2 Maguazijn voor de Ammunitie en provisie
3 Kamer voor de Artilleristen
4 Militaire Wagt
5 Posthouders Kamer
6 Kombuijs
7 't Hoofd
De Zee.
Schaal van Ses Roeden.
De doorsny ding a. b.
Oud Dwars in de weg

2de. Aan de Top het 3 schijfs schoot geijn Blok en Looper van de Zephir op de Balk 3 Enkelde fokke en groot Schoots Blokken.
Schjorrings van de loefbalken 2 fokke halsen 1 dito schoot voor Twee groote halsen en een dito Schoot agter.
Sjorrings der Caapstanders 2 groote halsen 1 fokke dito en een boegreep.
Schjorrings van de Beddings 2 Nieuwe foke Schoote 1 paardelijn en 2 fokke en groote Cardeels.
Stutte. Een Voorsteng aan de fokke mast aan dezelve 2 lijzijes Spieren genaayd de naayings der Stutten zijn 1 fokke Cardeel en een Voorstenge Wind reeps looper.
Groote mast Stutte 1 groote Steng en een stuk waarloos hout. De naaying Zijn de Loopers des groote Cardeels en grootstenge Windreeps Blokken.

De zeer gedetailleerde en uitvoerig geannoteerde plattegrond van de kielplaats aan de oostkant van het Compagnies Eiland op blad 356, met tekeningen van enkele hulpmiddelen ter plaatse en van de verrichte reparatie, is vervaardigd gedurende de aanwezigheid in Trincomalee van de Militaire Commissie in 1790, toen hier het fregat *Zephir* 'gekield' werd. Het originele blad is afkomstig uit het archief van nagelaten papieren van Jacob Pieter van Braam (4.BRF), oud-commandeur van het Landseskader in Oost-Indië, in het Nationaal Archief. Een later verzoek van het Ceylonese gouvernement om een volwaardige kielwerf op het Compagnies Eiland te mogen aanleggen, naar het voorbeeld van het werfeiland Onrust in de baai van Batavia, werd in 1794 door de Hoge Regering afgewezen.

The very detailed and extensively annotated ground-plan on sheet 356 showing the careening yard (*kielplaats*) on the eastern side of the Company's Island, with drawings of various pieces of equipment there and the repair done, was made during the Military Commission's presence in Trincomalee in 1790, when the frigate *Zephir* was being careened. The original sheet comes from the archive of papers left by Jacob Pieter van Braam (4.BRF), former Commander of the Home Fleet Squadron in the East Indies, in the Netherlands National Archives. A later request by the Ceylon Government to be allowed to set up a fully-fledged shipyard on Company's Island, on the model of the shipyard island of *Onrust* in the bay of Batavia, was rejected by the High Government in 1794.

blad / sheet 357:

Nationaal Archief, 4.VEL 1045.

[Anoniem, 1755-1760] :
[Anonymous, 1755-1760] :

Dwars in de weg naar het Project.

Dwars-in-de-Weg according to the Project.

Oud Dwars in de weg.

Old Dwars-in-de-Weg.

Schaalstok van Ses Roeden = [ca. 1 : 210].
Scale-bar of *Ses Roeden* = [approximately 1 : 210].

2 kaarten + 1 profiel : ms op papier, gekleurd, 65,5 x 47,5 cm.
2 maps + 1 profile : ms on paper, coloured, 65.5 x 47.5 cm.

Oriëntatie: het noorden is rechtsboven.
Orientation: north is upper right.

Verklaringen: [linksboven] een legenda bij de nummers 1 t/m 7 :
Explanations: [upper left] a key to the numbers 1 to 7 :

1. De kruijtkelder.
2. Maguazijn voor de Ammunitie en provisie.
3. Kamer voor de Artilleristen.
4. Militaire wagt.
5. Posthouders kamer.
6. Kombuijs.
7. 'T Hoofd.

Dwars-in-de-Weg (Little Sober Island). De kleine zeebatterij op het eilandje Dwars-in-de Weg, nu Little Sober Island, in de doorvaart tussen het fort Oostenburg en het Compagnies Eiland dateerde van kort na de verdrijving van de Fransen uit de baai van Trincomalee door Rijklof van Goens de oude in 1672 en komt ook al voor op de kaart van Jan Christiaensz Toorzee uit 1687 op blad 317. Ter onderscheiding van de oude Franse batterij op Compagnies Eiland werd de positie op Dwars-in-de-Weg op kaarten doorgaans aangeduid als de 'Hollandse Waterpas', bijvoorbeeld op het aanzicht in vogelvlucht door Christiaan Pieter Boomgart uit 1720 op blad 360 boven. De hier gereproduceerde anonieme kaart, die in stijl geheel overeenkomt met het eerste projectplan voor de uitbreiding van Oostenburg op blad 361 boven en met het plan tot verbetering van het hoofdfort van Trincomalee op blad 336, kan op grond daarvan gedateerd worden in de jaren kort voor 1760 en misschien toegeschreven aan de landmeter Jan Abraham Sommer. Voor zover bekend heeft de voorgestelde modernisering van de batterij toen niet plaatsgevonden; wel werd in 1757 tegenover Oostenburg aan de overzijde van de Palissaadsbaai de Nieuwe Batterij aangelegd, waarvan helaas geen plan beschikbaar is. Na de Engelse en Franse bezetting van Trincomalee werd de toen verwoeste batterij op Dwars-in-de-Weg niet opnieuw in gebruik genomen.

Dwars-in-de-Weg (Little Sober Island). The small sea battery on the island of *Dwars-in-de-Weg* (Right-in-the-Way, now Little Sober Island) in the passage between the fort of Oostenburg and the Company's Island dated from shortly after the French were driven out of bay of Trincomalee by Rijklof van Goens Sr. in 1672 and also occurs on Jan Christiaensz Toorzee's map from 1687 on sheet 317. In order to distinguish it from the old French battery on Company's Island, the site on *Dwars-in-de-Weg* was generally marked as the *Hollandse Waterpas* on maps, for example in the view in bird's-eye perspective by Christiaan Pieter Boomgart from 1720 on sheet 360 above. The anonymous map reproduced here, which in style agrees completely with the first project plan for extending Oostenburg on sheet 361 above and with the plan for improving the main fort of Trincomalee on sheet 336, may on these grounds be dated to the years shortly before 1760, and can perhaps be attributed to Jan Abraham Sommer. As far as is known, the proposed modernization of the battery did not take place, but the New Battery was built opposite Oostenburg on the other side of *Palissaads Baai* (Nicholson's Cove) in 1757, although unfortunately no plan of this is available. After the English and French occupations of Trincomalee the then ruined battery on *Dwars-in-de-Weg* was not used again.